

STENOGRAFSKE BELEŠKE

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 1

BEOGRAD 1932 GODINE

KNJIGA 6

LIII REDOVNI SASTANAK

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 15 OKTOBRA 1932 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO

PRETSEDNIK

Dr. KOSTA KUMANUDI

SEKRETAR

GAVRO MILOŠEVIĆ

Prisutni su Ministri G.G.: Ministar bez portfelja Kramer Dr. Albert, Ministar Socijalne politike i narodnog zdravlja Pucelj Ivan, Ministar bez portfelja Karamehmedović Dr. Hamdija, Ministar prosvete Kojić Dr. Dragutin, Ministar pravde Šumenković Dr. Ilija, Ministar poljoprivrede Demetrović Juraj, Ministar vojske i mornarice, armijski đeneral Stojanović Ž. Dragomir, Ministar za fizičko vaspitanje naroda Kraljević Dr. Dragan, Ministar šuma i rudnika Pogačnik Viktor, Ministar inostranih poslova Jevtić Bogoljub, Ministar unutrašnjih dela Lazić Živojin.

Početak rada u 10.30 časova pre podne

S A D R Ž A J:

Pre dnevnog reda: 1 — Čitanje zapisnika prethodnog sastanka;

2 — Govor Pretsednika povodom smrti narodnih poslanika poč. dr. Miće Anića i dr. Tode Jeremića;

3 — Izveštaj Senata da je primio bez ikakvih izmena: Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o graničnoj trupi; Predlog Zakona o kovanju srebrnog novca; Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na poslovni promet i Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini;

4 — Saopštenje zakonskih predloga o trgovinskom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Brazilijske; Predloga zakona o sporazumu tursko-jugoslovenskom na izvoz opijuma; Predloga zakona o konvenciji u regulisanju trgovinskih potraživanja između Kraljevine Jugoslavije i Belgijsko-Luksemburške Privredne Unije; Predloga zakona o predupređivanju nesrećnih slučajeva; Predloga zakona o konvenciji o naplaćivanju težine na velikim koletima i Predloga zakona o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih odredaba Zakona o izvršenju i obezbeđenju i Predloga zakona dr. Todora Lazarevića i drugova o zaštiti seoskih trgovaca, seoskih zanatlija i trgovaca i zanatlija sa sedištem van sela a sa pretežno zemljoradničkim mušterijama;

5 — Obrazloženje hitnosti od strane G. Ministra poljoprivrede;

6 — Ministar vojske i mornarice šalje potvrđeni primerek Zakona o graničnoj trupi.

7 — Interpelacije narodnih poslanika Milana V. Popovića na Ministra unutrašnjih poslova; dr. Stjepa Kneževića na Ministra spoljnih poslova i Ministra saobraćaja; dr. Mi-

lana Metikoša na Ministra poljoprivrede; dr. Milana Metikoša na Ministra šuma i rudnika; dr. Milana Metikoša na Ministra šuma i rudnika; dr. Ignjata Tolića na Ministra finansija; dr. Milana Metikoša na Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja; dr. Milana Metikoša na Ministra pravde; dr. Milana Metikoša na Ministra finansija; dr. Ivana Lončarevića i drugova na Pretsednika Ministarskog saveta;

8 — Izveštaji G.G. Ministra kada će odgovarati na interpelacije;

9 — Traženje Ministra pravde za izdavanje sudu Miloša Dragovića, nar. poslanika;

10 — Vize sa rezervom Glavne kontrole;

11 — Otsustva narodnih poslanika;

12 — Odgovor Ministra poljoprivrede na usmeno pitanje poslanika Branka Avramovića;

13 — Izbor Odbora;

14 — Izveštaj Verifikacionog odbora.

Dnevni red: Utvrđivanje dnevnog reda.

Govornici: Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi, Ministar poljoprivrede Juraj Demetrović (dva puta) i Branko Avramović.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Otvaram LIII redovni sastanak Narodne skupštine. Izvolite čuti zapisnik prethodne sednice.

Sekretar Gavro Milošević čita zapisnik LII redovnog sastanka.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ima li ko od gospode poslanika kakvu primetbu na zapisnik? (Nema). Oglašujem da je zapisnik primljen.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Gospodo narodni poslanici, od poslednjeg sastanka Narodne skupštine izgubili smo dva naša odlična druga, Dr. Miću Anića i Dr. Todu Jeremića. (Svi narodni poslanici ustaju i uzvikuju: Slava im!)

Njihova imena smrt je povezala zajedno kao što ih je i jednog i drugog za života prožimalo ono što je u javnim poslovima najlepše i najčistije, a to je isto neodoljivo osećanje ljubavi i požrtvovanja prema narodu, zemlji i Otadžbini. Oni su obojica svoj vek proveli u službi tog ideala, stavljajući iznad svega narodno jedinstvo i državnu celinu, čije je oličenje i ostvarenje samo jedna i nedeljiva Kraljevina Jugoslavija. Ubeđeni od samog početka političkog delanja, da je to jedino pravilno rešenje našeg nacionalnog problema i državnog uređenja, i Dr. Anić i Dr. Jeremić ostali su do poslednjeg svog daha nepokolebljivo na tom osnovnom načelu. Jedino što političara uzdiže i oplemenjava, to je život ispunjen toliko čvrstim uverenjima, da mu nikada ne dopuštaju povijanja i kompromise ni u čemu što sačinjava suštinu i bitnost sudbine jednog naroda. Odajmo im duboku poštu što su umeli tako uspravni i dosledni da ostanu i u danima najtežih iskušenja, kroz sve borbe i sukobe naše najnovije istorije. (Usklici: Slava im!).

Dr. Mića Anić svojim vedrim, iskrenim i širokim poletom, u čijoj suštini dobroti i prostosrdačnosti kao da je bila izražena cela duša njegovog rodnog kraja, imao je toliku privlačnu moć, da je bio najomiljeniji drug, bez neprijatelja i zavidljivaca, svugde primljen srdačno i svojski.

Njegov prerani odlazak s ovog sveta pobudio je nepritvorno žaljenje u svima društvenim krugovima i u svima krajevima. Voleli su Miću Anića prosti i ubogi seljaci u goletima Like, osećajući u njemu prijatelja i zaštitnika; tiskali se oko njega u Zagrebu i Beogradu i mladi i stari, i vlastelini i pučani, uživajući u njegovoj blagoj satiri ispunjenoj doživljajima punim duha iz narodnog života kojeg je on bio jedan od najboljih poznavalaca. Zbog takvih osobina, retkih u današnjem vremenu, za njim je ostala u sredinama, gde se kretao, tako osetna praznina, da je teško pomiriti se s tim da ga među živima više nema, jer nam izgleda nenaknadiv.

Dr. Tode Jeremić posvetio je svoj život medicinskim izučavanjima i praktičnoj službi, da bi narodu mogao korisno da posluži. Rođen u Poči, gradu mučenika, odakle je samo za vreme rata trideset najboljih i najčestitijih rodoljuba na vešalima ispaštalo za oslobođenje svoje domovine, Dr. Jeremić je pod tuđinskom upravom u Bosni, svojim odlučnim držanjem i svojom otvorenom nacionalnom svesću olakšao mnogu nevolju, ohrabrio stradalnike i upućivao mlade pokolenje na pravi put u borbi za slobodu.

Podnoseći i sam sve patnje podjarmljenih, on je kao dobrovoljac-lekar među prvima radosno pohitao u Balkanski rat, na bojišta Južne Srbije i tu oduševljeno pozdravio pobeđujuću srpsku vojsku kao prve preteče oslobođenja i ujedinjenja celog našeg naroda. Posle rata on je svoju radnu energiju posvetio Narodnoj odbrani i kulturnom i ekonomskom podizanju naroda u Vrhaskoj banovini, i na tom polju je razvio svu svoju trezvenu i smišljenu aktivnost.

Narodna skupština s dubokom tugom ispraća Dr. Miću Anića i Dr. Todu Jeremića i oprašta se s njima da ih sačuva u nezaboravnoj uspomeni. Slava im i

večna im pamjat! (Svi narodni poslanici odzivaju se sa: Slava im!).

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Izvolite, gospodo narodni poslanici, čuti izveštaje Senata.

Sekretar Gavro Milošević saopštava: Senat Kraljevine Jugoslavije izveštava Narodnu skupštinu da je na svome 35 redovnom sastanku održanom 10 avgusta 1932 godine usvojio u celosti i bez ikakvih izmena upućene mu zakonske predloge i to: Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o graničnoj trupi; Predlog zakona o kovanju srebrnog novca; Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na poslovni promet.

Da je na svome XXXVII redovnom sastanku održanom 11 avgusta 1932 godine usvojio u celini i bez ikakve izmene upućeni mu Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj trošarini.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ovi izveštaji Senata primaju se k znanju.

Izvolite čuti zakonske predloge.

Sekretar Gavro Milošević saopštava: Gg. Ministar inostranih poslova i Ministar trgovine i industrije podnose Skupštini na rešenje: Predlog zakona o trgovinskom sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Brazilijske; Predlog zakona o Međunarodnoj konvenciji o fiskalnom režimu stranih automobilskih vozila, zaključenom i potpisanom u Ženevi 30 marta 1931 godine; Predlog zakona o sporazumu tursko-jugoslovenskom koji se odnosi na izvoz opijuma, zaključenom i potpisanom u Ankari aprila 14 1932 godine; Predlog zakona o konvenciji o regulisanju trgovačkih potraživanja između Kraljevine Jugoslavije i Belgiske-Luksemburške privredne unije. Go-pod: Ministar inostranih poslova i Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja podnose Skupštini na rešenje Predlog zakona o preporukama o predupređivanju nesretnih slučajeva pri radu i o preporukama o odgovornosti odnosno sigurnosnih naprava mašina pokretanih mehaničkom snagom, usvojenim 21 juna 1929 god. na XII sesiji Međunarodne konferencije rada, koja je zasedala u Ženevi od 30 maja do 21 juna 1929 godine. Gg. Ministar inostranih poslova i Ministar saobraćaja, podnose Skupštini na rešenje Predlog zakona o projektu Konvencije o naznačivanju težine na velikim koletima, koja se prenose ladom, usvojenom 21 juna 1929 godine na 12 sesiji Međunarodne konferencije rada u Ženevi.

Gg. Ministar pravde, Ministar poljoprivrede i Ministar trgovine i industrije podnose Skupštini na rešenje Predlog zakona o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika i stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju. Traže da se oglase za hitan. (Vidi tekst zakonskih predloga na kraju sednice.)

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Za sve pročitane vladine zakonske predloge izabraće se naročiti odbori, kad to bude stavljeno na dnevni red.

Izvolite čuti jedan poslanički zakonski predlog.

Sekretar Gavro Milošević saopštava:

Gg. Dr. Todor Lazarević i drugovi, narodni poslanici, podnose Skupštini na rešenje Predlog zakona o zaštiti seoskih trgovaca, seoskih zanatlija i trgovaca i zanatlija sa sedištem van sela, a sa pretežito zemljoradničkim mušterijama.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: I za ovaj poslanički zakonski predlog izabraće se naročiti odbor, kad to Skupština bude stavila na dnevni red.

Ima reč g. Ministar poljoprivrede da obrazloži hitnost zakonskog predloga o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika.

Ministar poljoprivrede Juraj Demetrović: Gospodo narodni poslanici, čast mi je u ime Kraljevske vlade zamoliti vas, da oglašite kao hitan prdeloženi Zakon o produženju Zakona o zaštiti zemljoradnika. Ova hitnost nameće sama po sebi zbog toga, što sa 20 oktobrom ističe važnost dosadašnjeg Zakona o zaštiti zemljoradnika. U tako kratkom vremenu, koje imamo na raspoloženju, nemoguće je razraditi celu ovu materiju, koja mora da bude razrađena u tome Zakonu.

Osim toga sa 20 oktobrom, kako znate, gospodo, počinje nov saziv Narodne skupštine, i prema tome to je vreme kad će se moći pretresu novog zakonskog predloga pristupiti.

Kraljevska vlada ne misli da taj zakonski projekat, da taj Zakon treba da bude jedno definitivno rešenje, nego naprotiv smatra da produženje dosadašnjeg Zakona o zaštiti zemljoradnika traje samo dotle, dokle Narodna skupština i Senat budu u mogućnosti da donesu nov zakon. (Pljeskanje.)

Ja sam, gospodo, uveren, da se svi slažete sa mnom u tome da dosadašnji Zakon ima svojih nedostataka i da je zbog toga potrebno da se taj Zakon što pre izmeni. Ali, gospodo, uveren sam u to da se svi slažete i u tom, da su ekonomske prilike kod nas danas takve, da je zaštita zemljoradnika apsolutno potrebna. (Pljeskanje.) Ova pitanja, gospodo, koja reguliše ovaj Zakon, tako su složena, tako važna i velika, da je nesumnjivo da se za nekoliko dana takav zakonski projekat ne bi mogao svršiti. Zato Kraljevska vlada misli, da u novom sazivu posle 20 oktobra podnese svoj Predlog zakona o zaštiti zemljoradnika, a na vama je, gospodo, onda da ubrzamo rad na donošenju novog zakona i da svi zajednički rešimo problem kako ćemo najbolje odgovoriti državnim i narodnim interesima (Pljeskanje.)

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Stavljam na glasanje hitnost ovog zakonskog predloga. Gospoda, koja su za hitnost, sedeće, a koja su protiv, ustae. (Svi sede.) Pošto je hitnost primljena, to moramo još na današnjoj sednici da izaberemo odbor za proučavanje ovog zakonskog predloga, a to ćemo učiniti na kraju ove sednice.

Izvolite čuti potvrđene zakone.

Sekretar Gavro Milošević čita: G. Ministar vojske i mornarice, vraća Skupštini za njenu arhivu jedan potvrđeni primerak Zakona o izmenama i dopunama zakona o graničnoj čtrupi.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ovo saopštenje prima se na znanje. Izvolite čuti interpelacije.

Sekretar Gavro Milošević čita: G. Milan V. Popović, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra unutrašnjih poslova o izdavanju plata opštinskim beležnicima od strane opštine i banovine. G. Dr. Stjepan Knežević, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra spoljnih poslova i G. Ministra saobraćaja o prevozu soli na parobrodu „Egipat“ za račun Uprave državnih monopola. G. Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra poljoprivrede o padu pod stečaj Glavne zemljoradničke zadruge za osiguranje u Zemunu. G. Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra šuma i rudnika o teškom stanju II Banske imovne opštine u Cetinju. G. Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na

G. Ministra šuma i rudnika o snabdevanju siromašnih seljaka i radnika drvima. G. Dr. Ignjat M. Tolić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra finansija o razrezu poreze Upravne opštine Slatina firmi „Deutsch i sin“ u Slatini. G. Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o zabrani noćnog rada u pekarnicama. G. Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra pravde o ograničenju visine parničkih troškova. G. Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na G. Ministra finansija o oslobođenju od plaćanja školarine činovničke dece, čiji roditelji osim plate nemaju druge imovine. G. Dr. Ivan Lončarević i drugovi, narodni poslanici, upućuje interpelaciju na G. Pretsednika Ministarskog saveta o promeni polovine zastupnika u Gradskom zastupstvu u Zagrebu. (Videti tekst interpelacija na kraju sednice.)

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Sve pročitane interpelacije dostaviće se nadležnim GG. Ministrima. Izvolite čuti izveštaje GG. Ministara.

Sekretar Gavro Milošević čita: Gospodin Ministar unutrašnjih poslova, izveštava da će na interpelaciju g. Milana V. Popovića o nadzoru suvozemnih puteva, odgovoriti kad prikupi potrebne podatke. G. Ministar unutrašnjih poslova, izveštava da će na interpelaciju g. V. Popovića o izdavanju plata opštinskim delovodama odgovoriti kad prikupi potrebne podatke. G. Ministar unutrašnjih poslova izveštava da će na interpelaciju g. Alojzija Pavlića, o radu opštinskog i školskog odbora u Trbovlju odgovoriti kad prikupi potrebne podatke. G. Ministar prosvete izveštava da će na interpelaciju g. Alojzija Pavlića o neispravnom radu opštinske uprave i školskog odbora u Trbovlju i Hrastniku odgovoriti kad prikupi potrebne podatke. G. Ministar prosvete, izveštava da će na interpelaciju g. Alojzija Pavlića, o redukciji profesora i ukidanja gimnazija odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar saobraćaja izveštava da će na interpelaciju g. Dr. Stjepana Kneževića o prevozu soli sa parobrodom „Egipat“ za račun Uprave državnih monopola odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja, izveštava da će na interpelaciju g. Milana V. Popovića o oslobođenju seljaka od plaćanja troškova u banovinskim bolnicama odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar spoljnih poslova izveštava da će na interpelaciju g. Dr. Stjepana Kneževića o prevozu soli sa parobrodom „Egipat“ za račun Uprave državnih monopola, odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar građevina izveštava da će na interpelaciju narodnog poslanika Lovra Kneževića, o stavljanju van snage zakonske odredbe o većoj širini naplataka na seljačkim kolima odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar građevina izveštava da će na interpelaciju Lovra Kneževića o podmiranju državnih dugova Bid-Bosutskoj vodnoj zadrugi, odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar poljoprivrede izveštava da će na interpelaciju g. Milana V. Popovića o pričinjenoj šteti od grada u Srezu trnavskom odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar poljoprivrede izveštava da će na interpelaciju g. Dr. Milana Metikoša o padu pod stečaj Glavne zemljoradničke zadruge za osiguranje u Zemunu odgovoriti kad se stavi na dnevni red. G. Ministar poljoprivrede izveštava da će na interpelaciju g. Dr. Ivana Lončarevića i drugova o prinudnoj prodaji

seljačkih imanja za račun Privilegovane agrarne banke odgovoriti kad se stavi na dnevni red.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ova saopštenja primaju se na znanje. Izvolite čuti zahteve izdavanja sudu gg. narodnih poslanika.

Sekretar Gavro Milošević čita: G. Ministar pravde traži ovlašćenje za produženje krivičnog postupka protivu narodnih poslanika G. Miloša P. Dragovića za delo iz § 297 K. z. a po tužbi Ćire Milića, profesora iz Leskovca.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ovaj će se zahtev dostaviti Imunitetnom odboru. Izvolite čuti izveštaj Glavne kontrole.

Sekretar Gavro Milošević čita: Glavna kontrola izveštava Narodnu skupštinu, da je stavila vizu sa rezervom: na kredit G. Ministra finansija u sumi od 6,500.000.— po rešenju Ministarskog saveta P.Br. 20322 od 20 jula 1932 god. i P.Br. 36449 od 20 septembra t. g., po part. 212 budžeta za 1932-33 god., budžeta Ministarstva prosvete, koja je suma predviđena za podizanje zgrade Akademije jugoslovenske znanosti i umetnosti u Zagrebu.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ovaj izveštaj Glavne kontrole uputiće se Finansijskom odboru. Izvolite čuti odsustva gg. narodnih poslanika.

Sekretar Gavro Milošević čita: G. Lovro Petovar, narodni poslanik, moli da mu se odobri odsustvo od 15—19 oktobra t. g. zbog hitnih privatnih poslova. G. Dr. Ignjat Tolić, narodni poslanik, moli da mu se odobri 2 meseca odsustva radi lečenja. G. Vjekoslav Spindler, narodni poslanik, moli za odsustvo od sednice 15 oktobra zbog bolesti.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Odobrava li Narodna skupština tražena odsustva? (Odobrava.) Tražena odsustva su odobrena.

Prelazimo na usmena pitanja. Izvolite čuti odgovor G. Ministra poljoprivrede na pitanje narodnog poslanika g. Branka Avramovića o razduženju seljačkih dugova.

Ministar poljoprivrede Juraj Demetrović: Narodni poslanik g. Branko Avramović uputio mi je pitanje i tražio odgovor na ove četiri tačke:

1) Da li vam je poznato da i danas mnoge nesavesne banke naplaćuju od seljaka 14—20% a na uloge ulagačima plaćaju samo 4—5% a neke u opšte neplaćaju na uloge ništa nego nude poravnjanje sa 50% ali zato ipak kamatu od dužnika uzimaju nemilosrdno više nego što zakon propisuje.

2) Da li vam je poznato da se Zakon o zaštiti zemljoradnika izigrava pomoću privilegisanih ustanova n.pr. Bačka oblasna štedionica u Somboru, i šta ćete kao Ministar poljoprivrede po prvom i po drugom pitanju za zaštitu poljoprivrednika preduzeti?

3) Kad je već donet Zakon o Privrednom veću mislite li da bi Privredno veću imalo sada šta da radi po pitanjima vašeg resora?

4) Pristajete li, Gospodine Ministre, da se odmah u ovom zasjedanju Narodne skupštine izabere Zakonodavni odbor, koji treba odmah da uzme u pretres predloge zakona o konverziji seljačkih dugova, predložene od Saveza udruženja poljoprivrednika Dunavske banovine i zakonski predlog Udruženja vojvodjanskih banaka? Hoćete li kao Ministar poljoprivrede tražiti hitan izbor i forsiran rad ovoga odbora?

Na ova pitanja čast mi je odgovoriti ovo:

Na prvu tačku poznato mi je, na osnovu žalbi

iz naroda, da ima novčanih zavoda koji naplaćuju od zemljoradnika veću kamatu nego li što je dopušteno Zakonom o zaštiti zemljoradnika. To je izigravanje zakona. Na žalost, za takve slučajeve nisu bile u zakonu od 19 aprila predviđene sankcije. No stečeno iskustvo poslužiće nam prigodom donošenja novoga zakona. U osnovi novog Zakona predviđam zato, među ostalim i to, da se kamata naplaćena posle 20 aprila preko 10%, kako je propisuje zakon, ima odbiti od glavnice duga. Na taj način biće, ma i naknadno, pribavljeno puno poštovanje zakonske odredbe.

Na drugu tačku u pogledu poslovanja Štedionice Bačke oblasti u Somboru, čast mi je odgovoriti da je nakon izvida njenog poslovanja, a u vezi sa zakonom o zaštiti zemljoradnika utvrđeno:

a) da Štedionica Bačke Oblasti nije primala od dana donošenja Zakona o zaštiti zemljoradnika zemljoradničke menice drugih novčanih zavoda na inkasiranje;

b) Štedionica Bačke oblasti u Somboru protestovala je i tužila izvesne dužnike po menicama primenjenim u reeskont od Srpske privredne zadruge u Irigu, koja je uživala reeskontni kredit kod Štedionice od 1930 godine, dakle ranije od donošenja napred spomenutog zakona.

Na tačku treću, čast mi je odgovoriti ovo: Zakon o Privrednom veću odredio je njegov delokrug i ja ću se po pitanjima moga resora upravljati onako, kako mi zakon nalaže.

I na tačku četvrtu: Za donošenje zakona predviđen je postupak Ustavom i Poslovnim redom Narodne skupštine i Senata. Prema tim zakonskim propisima nije moguće ono što želi g. narodni poslanik. Ali citirani predlozi navedenih korporacija mogu da posluže prigodom rešavanja pitanja kako da se reguliše plaćanje seljačkih dugova, a taj je zadatak upravo sada pred nama.

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Ima reč gospodin narodni poslanik Avramović, da izjavi da li je zadovoljan odgovorom Gospodina Ministra ili nije.

Branko Avramović: Gospodo narodni poslanici, izjavljujem da sam po nekim tačkama odgovora Gospodina Ministra zadovoljan, a da po nekim tačkama nisam u potpunosti zadovoljan.

Što se tiče priznanja Gospodina Ministra kao resornog Ministra, da postoji izigravanje zakona od strane banaka, ja mu na tom priznanju zahvaljujem. Zadovoljan sam kad vidim da to i sama Vlada konstatuje i priznaje.

Što se tiče toga da će se onim seljacima, kojima je od donošenja Zakona o zaštiti zemljoradnika uzimato više od 10% na ime kamate, da će im se to uračunati u otplatu glavnice, — i s tim sam zadovoljan. Primećujem samo da tom prilikom treba voditi računa i uračunati u glavnice i one troškove, koji su proizvedeni time što seljak nije hteo da uradi onako, kako mu je banka, protivno zakonu htela da računa. Banka je zbog toga protestovala seljačke monice i sada opterećuje seljaka i troškovima pričinjenim oko toga protesta. Ja smatram, da i te troškove treba uračunati u otplatu seljačkih dugova, u otplatu glavnice njihovog duga.

Što se tiče inkasiranja privilegisanih ustanova Gospodin Ministar poljoprivrede dobio je izveštaj od Bačke štedionice iz Sombora, koja, između ostalog, tako uporno brani neku samostalnost, i ako treba da se ustanovi jedna centralna banovinska ustanova za

celu banovinu. Ne stoji to kako je izvešten Gospodin Ministar. Na ime od Sipske privredne zadruge istina je da imaju menice od 1930 godine koje daju kao zalogu za reeskont, ali je istina i to da ta štedionica naplaćuje Sipskoj privrednoj zadrugi 12%. Koliko će onda Sipska poljoprivredna zadruga da naplaćuje od seljaka!

Što se tiče Privrednog veća tu imam da izjavim ovo. Zadovoljan sam sa tim što je rekao Gospodin Ministar, ako sam ga dobro čuo, da će se Privredno veće što pre obrazovati. Mi smo odmah u početku rada Narodne skupštine doneli Zakon o Privrednom veću. Koliko se sećam on je tražen i od Vlade kao hitan. Međutim i ako je donet Zakon o Privrednom veću, ono još nije obrazovano. Vrlo često drže se ad hok konferencije, osobito u Ministarstvu trgovine i industrije, gde se pozivaju g.g. bankari da daju svoje sugestije, i daju ih možda krivo. A treba da se obrazuje Privredno veće pa da se zna ko ima da daje mišljenje. Koliko mi je poznato baš u Ministarstvu trgovine jedan od g.g. bankara vređao je i Kraljevsku vladu, i to vrlo sramotnim i pogrdnim rečima, da me je stid ovde u Narodnoj skupštini da ih ponovim.

Ja molim Narodnu skupštinu i Ministarski savet da se ti događaji sa tim ad hok konferencijama ne ponavljaju, nego da se izađe pred merodavan forum, pred Narodnu skupštinu, da ona ta pitanja rešava. (Odobranje).

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Po Poslovniku prelazimo na izbor Odbora za proučavanje zakonskog predloga o produženju važnosti Zakona o zaštiti zemljoradnika. Radi sporazuma i sastavljanja liste oko ovoga odbora dajem odmor od 5 minuta.

(Posle odmora).

Pretsednik Dr. Kosta Kumanudi: Nastavljamo sednicu. Podneta je samo jedna kandidatska lista Izvolite je čuti.

Sekretar Gavro Milošević: Lista je sledeća:

Članovi: Dr. Milan Stojković, Živojin Stevanović, Lazar Kuzmanović, Milinko Milutinović, Ivan Urek, Vasilije Tibić, Ignjat Stefanović, Mita Dimitrijević, Milutin Krstić, Dr. Bogdan Vidović, Milan Grubanović, Sergije Urukalo, Joahim Kunjašić, Dr. Ninko Perić, Dr. Milorad Kostić, Milan Popović, Kosta Aleksić, Oto Gavrilović, Ilija Mihajlović, Dr. Negosim Živković, Dr. Mirko Ivandekić, Milovan Lazarević, Ljubiša Trifunović, Milutin Stanojević, Dr. Nikola Kešeljević, Tihomir Šarković, Strahinja Borisavljević, Dr. Ljudevit Auer, Nikola Hribar, Stanko Lončar, Ivan Radić, Dr. Živko Petričić i Nikola Sokolović.

Zamenici: Jovan Arandžević, Boža Glavički, Mladen Milošević, Karlo Gajšek, Lovro Petovar, Jordan Babamović, Miloš Dragović, Jeftimije Popović, Stamenko Stošić, Sima Marijanac, Živko Danilović, Nedeljko Praljak, Dr. Marko Kožulj, Vitomir Davidović, Marko Mašić, Franjo Markić, Dr. Živan Lukić, Stevan Ćirić, Dr. Stevan Kraft, Milivoje Perić, Branko Avramović, Dušan Živojinović, Vojko Kurtović, Tripko Ninković, Dr. Filip Lazarević, Dr. Lavoslav Hanžek, Dr. Oton Gavrančić, Stjepan Šiftar, Dr. Milan Stijić Dušan Ivančević i Franjo Šnajdar.

Pretsednik D-r Kosta Kumanudi: Pošto je samo jedna kandidatska lista glasalo se aklamacijom. Prima li Narodna skupština predloženu kandidatsku listu? (Prima. Objavljujem da je lista primljena.

Kako je zakonski predlog oglašen za hitan, to je potrebno odrediti rok u kome ovaj odbor ima da svrši svoj posao. Ja predlažem Narodnoj skupštini da taj rok bude do sutra u 10 časova pre podnel Prima li Narodna skupština? (Prima).

Molim gospodu članove odbora da se danas posle podne u 4 sata sastanu.

Izvolite čuti izveštaj Verifikacionog odbora.

Sekretar Gavro Milošević čita:

NARODNOJ SKUPŠTINI

Beograd

Verifikacioni Odbor primio je preko Pretsednika Narodne skupštine vest o smrti d-r Anića Miće, narodnog poslanika, izabranog za Srez perušićko-senjski, Savske banovine, i o smrti D-r Jeremića Tode, narodnog poslanika, izabranog za srez Kotor-varoš, Vrbanske banovine.

Po razmotrenju izbornih akata i kandidatskih lista Verifikacioni Odbor je utvrdio, da je na kandidatskoj listi za Srez perušićko-senjski, čiji je sreski kandidat bio pok. Anić Mića, njegov zamenik Lulić Petar, banski većnik i opštinski načelnik iz Pazarišta, a da je na kandidatskoj listi za srez Kotor-varoš, čiji je kandidat bio pok. D-r Jeremić Tode, njegov zamenik Tešić Maksim, zemljodelac iz Lipovca.

Na osnovu prednjega Verifikacionom odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da izvoli oglasiti i pozvati za narodnog poslanika za Srez perušićko-senjski Lulića Petra, banskog većnika i opštinskog načelnika iz Pazarišta, a za srez Kotor-varoš Tešića Maksima, zemljodelca iz Lipovca.

Za sekretara:
D-r Vidović, s. r.

Pretsednik
Verifikacionog odbora
D-r Lavoslav Hanžek, s. r.

Članovi: D-r S. Šecarov s. r., Čed. I Zaharić s. r., Kadić s. r., Ignjat Stefanović s. r., P. Ivanišević s. r., D-r Nikić s. r.

Pretsednik D-r Kosta Kumanudi: Prima li Narodna skupština izveštaj Verifikac onog odbora? (Prima). Pošto je izveštaj Verifikacionog odbora primljen, to ću ja pozvati g. g. narodne poslanike Petra Lulića i Maksima Tešića da dođu u Skupštinu. (D-r Nikić: Šta je sa Otočcem?).

Prelazimo, gospodo, na dnevni red. Na dnevnom redu je utvrđivanje dnevnog reda.

Ja predlažem Narodnoj skupštini za narednu skupštinsku sednicu ovaj dnevni red:

1) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o produženju Zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

2) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o ugovoru o socijalnom osiguranju, zaključenom i potpisanom u Beču 21 jula 1931 godine, između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije.

3) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o projektu konvencije o prisudnom ili obaveznom radu usvojenom od opšte Konferencije Međunarodne organizacije rada Društva naroda u Ženevi.

4) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o trgovinskom ugovoru između Kraljevine Jugoslavije i Republike Austrije.

5) Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о споразуму уз уговор о трговини и пловидби између Кралјевине Југославије и Кралјевине Италије.

(Чује се: Прима сел)

Прима ли Скупштина овај предлози дневни ред?
(Прима сел) Пошто је примљен овај предлози дневни

ред, а пошто је данашњи дневни ред исцрпен, то са ваџим приштанком закључујем данашњу седницу с тим, да идућа седница буде у понедељак у 9.30 часова пре подне.

Данашњи састанак закључујем.

Састанак је закључен у 11,15 часова.

ПРИЛОЗИ

Интерпелација Милана В. Поповића, народног посланика, на Министра унутрашњих послова.

Господину

Претседнику Народне скупштине

Београд

Користећи се § 71 Закона о пословном реду у Народној скупштини као народни посланик част ми је поднети ову интерпелацију са молбом да надлежни Министар унутрашњих послова изволи дати свој одговор на исту у једној од наредних седница Народне скупштине.

Данас услед економске-финансијске кризе и кризе поверења наш народ налази се у таквим приликама да нема новца ни за најпотребније животне намирнице, зашто је настала општа немогућност плаћања.

Данас у најтежим немогућностима налазе се све сеоске општине, тако да нико ни ситних пет пара не даје на име општинског приреза. Узроком тим доведено је општинско часништво у врло тешке прилике. Тако да иако су мале плате нико их не прима.

Према истом како су општински судови стубови држави и како је данас јако умножена администрација, а најглавнији и најодговорнији чиниоци сеоских општина јесу општинске деловође, па зато питам Господина Министра за следеће:

Има ли могућности да деловође свих сеоских општина од предвиђене буџетске плате примају половину плате из Бановинске касе сваког месеца, а другу половину из општинске касе, када се прирез буде искупио. У том случају у колико се примиј плата из Бановинске касе, да се у толико умањи буџет у позицији плате за деловође, а у корист бановинског приреза.

Социјална правда захтева, да се општинским деловођама изађе у сусрет, јер када имају дужности, право је да имају и права и тада ће бити заступљена друштвена хармонија са обзиром да су деловође свакога дана и пре и после подне на дужности; па шта више они поседују и недељом и празником ради сеоске радне снаге.

10 августа 1932 год.

у Београду

Народни посланик,

Милан В. Поповић.

за Срез триавски, Ок. чачански.

Интерпелација Д-р Стијена Кнежевића, нар. посланика, на Министра иностраних послова и Министра саобраћаја.

Господине Министре,

Сланице „Порт Саид Ассосиешен“ предузеле су лифровање 25.000 тона соли за рачун Управе Државних Монопола Краљевине Југославије.

Један од услова уговора је да се соли има превозити нашим лађама.

Фирма „Хидиа и Сон“ погодила је са сланицама да ће превозити соли у Јадранске луке паробродима под југословенском заставом и да узмогне то вршити, дошла је на оригиналну идеју. Нашла је на име у Александрији нашег поданика, Ивана Ласника и направила са њим код „Трибинал Микст“ акт којему је главна садржина да фирма „Хидиа и Сон“ продаје, а Ласник купује пароброд „Египт“ за 4000 фунти стерлинга од којих да је исплаћено односно примљено 500 фунти, а остатак обезбеђен хипотеком на исти брод. Кр. Посланство у Каиру овјерило је акт и наредило Кр. Консулату у Порт-Саиду да изда пароброду провизорни путни лист за једно путовање у Југославију.

Да се овде ради о фиктивној купопродаји и да је купац заиста *homme de paille* даде се закључити из чињеница: да је фирма „Хидиа и Сон“ тројици поданика наше државе долазила са понудом да дозволе ставити лађу на њихово име, како би могла пловити под југословенском заставом и нудила им за то 20 (двадесет) фунти мјесечно за двије године, што су они одбили.

б) Да тобожњи купац нема ни у којем случају шта да изгуби.

На овај начин је, поред свега осталог, причињена знатна штета нашим бродовласницима који се боре са несавладивим потешкоћама не да што зараде, већ да очувају своје лађе за боља времена. Јер сем тога што се на овај начин они елиминирају из превоза соли за рачун Држ. монопола осујећује им се и превоз оно мало робе из наших лука за Средоземно море, пошто ће то односити пароброд „Египт“ уз било коју цијену, јер би се и онако враћао празан, док је већина наших лађа привезано.

Прошлог мјесеца „Египт“ је допловио у наше луке првом партијом соли.

Претпоставивши ово питамо Господина Министра:

1) Је ли Господину Министру познат наведени случај са паробродом „Египт“?

2) Је ли Господин Министар вољан да о овој ствари поведе истрагу и шта намјерава подузети да се наши бродовласници заштите од сличне, недозвољене утакмице страних паробродских предузећа?

Молим Господина Министра да ми изволи дати писмени одговор на ову интерпелацију.

Изволите, Господине Министре, примити уверење о мом одличном поштовању.

10 августа 1932 године.

Београд.

народни посланик
Др. Стијено Кнежевић.

Интерпелација Др. Метикоша Милана, народног посланика, на Министра Пољопривреде гледе пада Главне земљорадничке задруге за осигурање у Земуну — под стечај.

Господине Министре,

Године 1928 основана је Главна земљорадничка задруга за осигурање у Земуну. Народ и стручњаци пољопривредни радосно су поздравили оснивање те задруге и сви су порадили на упису што већег броја чланова у ту задругу. Томе позиву одазвали смо се радо и многи од тадањих народних посланика у увјерењу, да тиме помажемо нашу народну привреду.

Како смо обавштени сада је та задруга дошла у велике потешкоће, а то само зато, јер није примила од државе своја потраживања, која је потраживања установила државна комисија још мјесеца фебруара год. 1931. Ради тога је сада над том задругом отворен стечај и у народу је завладала велика узнемиреност, а међу члановима велика забринутост, јер ће сваки члан, који је уписао који удио морати да плати у стечајну масу пет до десет пута толико, колико је већ раније платио, чиме ће многи чланови задруге бити материјално упропаштени. Пошто Главна земљорадничка задруга за осигурање у Земуну има чланова из свих крајева наше државе то је разумљиво, како ће страшно одјекнути отворање стечаја над овом задругом, тим више што се износи као узрок те несреће — неплаћање државе њених обавеза тој задрузи. Упропаштити ће се свака вјера и поверење у све задруге и сав задружни покрет у народу, а то ће носити одговорност и трпјити последице за све то? Мишљења сам да треба хитно одредити комисију која би имала истражити узроке пада ове задруге под стечај, те да се кривици приведу под законску одговорност и да снесу све последице својих чина или пропуста. Молим Вас стога да ми изволите у Народној скупштини усмено одговорити:

1) Јели вам, Г. Министре, познато да је над Главном земљорадничком задругом за осигурање у Земуну отворен стечај и кажите ли што предузети да се та задруга спаси односно хоћете ли одредити потребну комисију у споразуму са осталим надлежним Министарствима да се истраже кривици и приведу под одговорност?

2) Хоћете ли одредити да се исплате потраживања од државе по стању од фебруара мјесеца 1931 год. Главној земљорадничкој задрузи за осигурање у Земуну односно подузети потребне да то изврше она министарства која терете те обавезе?

Изволите, Господине Министре, примити уверење мога особитог поштовања.

Глина, 13-IX-1932.

Др. Милан Метикош
народни посланик.

Интерпелација Др. Милана Метикоша, народног посланика, Г. Министру шума и рудника о тешком стању II Банске имовне Општине у Петрињу.

Господине Министре,

У заступству II Банске имовне општине у Петрињу до конца године 1928 били су као и у одбору, претставници народа из овог околиша, које народ изабрао. У то доба имала је ова имовна општина готовине преко два милиона динара а није имала никаква дугова.

Почетком 1929 године смењено је заступство и одбор ове Имовне општине и по Великом југу тадање Приморско Крајишке области односно по Комесару исте области именовано је ново заступство и нови одбор исте Имовне општине. Чиме се то догодило одмах се почело радити на томе да се купи једна шума у покуском од Надбискупје загребачке за 6,300.000 динара која није била потребна да се купи, а није ни вријеме било подесно за куповање, као што није Имовна општина имала ни својих средстава за куп те шуме. По предлогу Дирекције те Имовне општине именовано је наведено заступство, а по предлогу исте Дирекције новоименовано заступство закључило је куп наведене шуме, без да је имало средства и без да је било потребе за куповину те шуме. Правоужитници су се чудили токо има интереса да ову за тада активну Имовну општину учини пасивном, но наведени закључци тога заступства су били одобрени. Да узмогне купити наведену шуму продала је Имовна општина храстова стабла у шумском срезу Медвеђаку у количини око 10.000 кубних метара за око 4.300.000 динара, која количина сада фали правоужитницима. Осим тога исто заступство закључило је да се купе неки бродови са шлеповима, који ће из ново купљене шуме преважати дрво правоужитницима, ти бродови и шлепови купљени су од Динка Пушића за своту око 1,000.000 динара. Нити су овој Имовној општини били потребни ти шлепови и бродови, нити наведене надбискупске шуме, али то је све закључено по новоименованом заступству и његовом одбору и ти су закључци од власти одобрени и све је купљено према тим закључцима. Правоужитници држе да је наведена шума која се продала Имовној општини имала подласти под удар аграрне реформе, а осим тога житељи из Покуског среза Писаровина имали су нека права у тој шуми, па је зачудила све силна журба са којом се наведена купо-продаја форсирала, а данас Имовна општина има дуг од 2,000.000 динара, који ће ову Имовну општину упропаштити, тим више што је то дуг мјенбени у једној банци у Петрињу у којој је бивши шеф Дирекције Имовне Општине био члан Управног Одбора. Треба уважити да се је пригодом куповања шуме Надбискупске у покуском као и пригодом куповања бродова и шлепова у Земуну, доста комисирирало, а и чланови заступства односно Одбора примили су доста знатне награде у доба наведене куповине, а ова Имовна општина доведена у тако тешким приликама да већ више месеци не плаћа припадљивости својих наменитеника и пензионера и пријети још опасност утужења мјеница у висини од 2,000.000 динара, за коју своту у данашње доба може се ова Имова општина потпуно упропаштити. И закључак о зајму као и сви остали закључци од власти су били одобрени. Ова Имовна општина је ради таквог газдовања и ради такове

Управе не само пасивна да правоужитници не добијају готово ништа или врло мало уз наплату купних такса из своје имовне општине, него она не удовољавала ни обавезама прима својих чиновницима и пензионерима, а како ће ју захватити и тужба ради мјеничног дуга, нема излаза из ове прекарне ситуације, ако ју не спасе држава, а државни органи водили су надзор у овој Имовној општини, па се та помоћ оправдано очекује. А очекује се свестрана истрага о томе је ли било потребно да се мјења заступство Имовне општине пред куповање наведене шуме и наведених бродова као и томе коме је била потребна да се форсира та купопродаја на штету Имовне општине и на штету сељачког народа правоужитника ове Имовне општине.

Обзиром на све ово молим Вас, Господине Министре, да ми изволите усмено у Народној скупштини одговорити:

1) Зашто је одобрена купопродаја Надбискупских шума у Покупском задругу Банску имовну општину у Петрињу, када се знало да она нема куповине у готовини за тај куп и када се знало да та шума као ни бродови ни шлепови овој Имовној општини, која лежи у бившем Крајишком подручју, не треба?

2) Шта каните предузети да се прогоне они који су купопродају шума у Прокупском, те шлепова и бродова у Земуну обавели на терет и штету правоужитника II Банске имовне општине?

3) Што каните предузети за спас ове пасивне Имовне општине од мјеничног дуга у износу од 2,000.000 динара, који ако се утужи доноси пропаст ове Имовне општине?

4) Јесте ли вољни дати припомоћ овој пасивној Имовној општини да узмогне платити принадлежности својим чиновницима и пензионерима, јер да нису оиле купљене наведена шума, бродови, ова Имовна општина имала би главницу од ранијих 2,000.000 динара и од продане шуме Медвеђак 4,300.000 дин., не би имала ни паре дуга све би своје обавезе уредно испуњавала, као и прије несретне купопродаје гледи шуме и бродова?

Изволите, Господине Министре, примити уверење мога особитог поштовања.

Глина, 14-IX-1932.

Др. Милан Метикон, с. р.
народни посланик

Интерпелација Др. Метикона Милана, народног посланика, Госп. Министру шума и рудника ради снабдевања сиромашних сељака и радника са дрвима.

Господине Министре,

Закон о снабдевању сиромашних сељака и радника са горивим дрвом, који је 27-II-1932 ступио на снагу, дао је сиромашним сељацима и радницима право, да бесплатно могу добити у државној шуми по 4 просторна метра течајем године и да могу тако добивена дрва слободно продати. Тим Законом хтјело се је помоћи сиромашним сељацима и радницима, да си осигурају средства за набаву хране.

Но тај Закон није ступио на снагу на подручју загребачке дирекције шума — ни до дана данашњег, јер је то спречила једна наредба шефа исте Дирекције, да се молбе не смију примати све до 1-VIII-1932. Према томе Закон није ни могао бити од користи

сиромашном народу у најтеже вријеме, како је то жељео законодавац.

Сада се и то право по Закону чини илузорним, јер је обзнањено да су издана „Упутства“ за извршење тога Закона и то тако да ова крајња сиротиња, сиромашни радници и сељаци, морају, ако желе молити за бесплатна дрва, прописно таксирати молбе, што значи свака молба са 25 динара (§ 1 и 5 Закона о таксама), а осим тога да морају молби приложити „уверење од Пореске и од општинске власти“ да плаћају мање од 120 динара пореза. На ова два уверења (пореске и општинске власти) мора се платити такса и то 25 динара државне таксе и 5 динара бановинске таксе, што значи за оба уверења 60 динара а са молбом дин. 25. Укупно 85 динара.

Према томе сиромашни сељак или радник треба да плати 85 динара у таксама, да добије 4 просторна метра огревног дрва — бесплатно. Дочим се иначе на лицитацијама од вјетролома и прореда добивеног дрвета, сељаштво опскрбљивало купом дрва по 6 динара од просторног метра, односно по 24 динара за 4 просторна метра без икакве молбе и без икаквих такса. Ради тога се народ чуди шта се је хтјело са Законом од 27-II-1932 који је најавио сиромашном народу 4 просторна метра горивог дрва бесплатно, а сада се према „Упутствима“ тражи такса у толикој висини, да интересенти не могу имати интереса да се користе Законом од 27-II-1932.

Или је Закон који је осигурао народу сиромашном бесплатно огријевно дрво — Закон, па народ има добити дрво бесплатно, што је и била интенција законодавца, или су „Упутства“ о извршењу Закона, која прописују „прописно таксирани молбе и уверења“ виша инстанција од Закона, онда је разочарање сиромашних сељака и радника оправдано, јер по Закону бесплатно обећана дрва не могу добити, него уз плаћање високих, по Закону непредвиђених — такса?

Обзиром на то све, слободан сам Вас умолити, Господине Министре, да ми изволите у Народној скупштини усмено одговорити:

1) Је ли Вам познато да Закон од 27-II-1932 о снабдевању сиромашних сељака и радника дрвима, на подручју Загребачке дирекције шума није дошао на снагу ни након шест мјесеци, што је добио обавезну снагу за све и свакога?

2) Је ли Вам познато, да је исти Закон загарантовао народу 4 просторна метра горивог дрва бесплатно, а накнадно издана „Упутства“ да су одредила, без приволе законодавца, прописане таксе на молбе и уверења, дочим народ сада, а и прије добива огревно дрво на лицитацијама без молбе и без такса, уз минималну одштету, која је далеко нижа од сада предвиђених такса на молбе и уверења?

3) Шта каните предузети да се несметано изврши Закон од 27-II-1932 о снабдевању сиромашног становништва дрвима и да се објављена „Упутства“ доведу у склад са интенцијама самога Закона?

Изволите, Господине Министре, примити уверење мога особитог поштовања.

Глина, 16-IX-1932.

Др. Милан Метикон
народни посланик

ГОСПОДИНУ ДР. МИЛОРАДУ ЂОРЂЕВИЋУ
Министру финансија Краљевине Југославије
БЕОГРАД.

Уважени Господине Министре!

На територију Управне општине Слатина послала је у време од год. 1920 до закључно 1931 год. Т.т.С.Х. Deutsch и син из Загреба, која се је бавила изградбом шуме и шумских производа.

Почевши од год. 1923 па до укључиви 1931 године опорезивана је именована т.т. у седишту свог трговачког настана т.ј. у Загребу, те су пореске власти које су вршиле опорезовање, биле дужне да обавесте Управну општину, на чијој територији је обављено пословање о висини одмереног државног пореза, ради наплате самоуправних даћа.

Након непуних 9 година управној општини Слатина успело је, да од надлежних пореских власти добије потребне податке, те је установљено, да је т.т.С.Х. Deutsch и син одмерен државни порез и то:

за год. 1923 са темељем од Д. 60.000 порез Д. 6.000
за год. 1924 са темељем од Д. 60.000 порез Д. 6.000
за год. 1925 са темељем од Д. 60.000 порез Д. 6.000
за год. 1926 са темељем од Д. 30.000 порез Д. 3.000
за год. 1929 са темељем од Д. 250.000 порез Д. 25.000
за год. 1930 са темељем од Д. 250.000 порез Д. 25.000
за год. 1931 са темељем од Д. 100.000 порез Д. 10.000

Од горњих износа одмерила је управна општина Слатина према чл. 88 Зак. о непосредним порезима 80% тангенту и на исту расписало самоуправне прирезе и то општински намет како следи:

за год. 1923 до 1931 укупно Дин. 127.176

Овој суми додани су још заостатци још из прошлих година у укупном износу од 17.095 Дин. 62 паре тако, да је укупно потраживање управне општине Слатина установљено са 144.271 Дин. 62 паре.

Општина је доставила одмеру т.т.С.Х. Deutsch и син у прописаној форми и опорезована твртка није у прописаном року уложила жалбу против одмере већ напротив изасланик опорезоване твртке установио је на лицу места да је одмера правилна и на Закону основана.

Управна општина Слатина извршила је након прописаног рока, заплену покретног иметка т.т.С.Х. Deutsch и син и расписала јавну дражбу.

Опорезована твртка замолила је обуставу дражбе и положила у име кауције 4 комада обвезница 7% Блеровог зајма у номиналној вредности од 4.000 долара и обвезала се ствар у најскорије време уредити.

Пошто своју обавезу није одржала, општина је обвезнице запленила и одредила овршну продају под залог узетих обвезница на Загребачкој ефективној берзи за 10 септембра 1932 о чему су и дужни т.т.С.Х. Deutsch и син и Кр. банска управа у Загребу благовремено обавештени.

На дан саме дражбе, наредила је Кр. банска управа у Загребу решењем својим од 9-IX-1932 бр. 63230-II-III-1932 Загребачкој берзи за робу и вредност; да се дражба на бурзи обустави. А исто је тако издан телеграфски налог управној општини Слатина, те дражба није објављена.

Пошто из напред наведених података закључујем, да је опорезовање т.т.С.Х. Deutsch и син у време од 1923 до 1931, уследило на темељу непотпуних података, а исто тако обустава дражбе, да није на

закону основана то сам слободан да и као одборник општине Слатина и као народни посланик ставим Господину Министру следећи упит:

1) Да ли је вољан Господин Министар да изашаје свога чиновника на лице места у Слатину, да на темељу аутентичних података испита пословање т.т.С.Х. Deutsch и син и висину опорезовања, те да евентуалне неправилности доведе у склад са законом и са интересима државе и општине Слатина.

2) Да ли је Господин Министар спреман да надлежним путем осигура наплату дужних даћа самоуправној општини Слатина и да дигне обуставу дражбе, која је уследила на темељу решења Кр. банске управе у Загребу од 9-IX-1932 бр. 63230-II те да ме обавести о овој ствари.

У генералној буџетској дебати одржаној у фебруару ов. год. ја сам узео реч и упозорио на недостатност законских расписа у начину опорезовања акционарских друштава, а нарочито на неподесност опорезовања акционарских друштава у седишту трговачког настана, те на штетне последице које за државу произлазе из овога, па сам слободан да поводом овог случаја поновон скренем Господину Министру пажњу на ову ствар.

Ситни порезовник не може да избегне своју пореску дужност ни према држави ни према општини, па се то не сме допустити нити према великом порезовнику.

Молим Господина Министра, да ми у Народној скупштини даде одговор по овој ствари.

Користим се и овом згодом, Господине Министре, да Вас уверим о својем дубоком поштовању.

14 септембра 1932 године

Подр. Слатина

Др. Игњат Толић, с. р.
народни посланик.

Интерпелација Др. Милана Метикоша, народног посланика, Господину Министру социјалне политике и народног здравља, да се забрани ноћни рад у пекарницама.

Господине Министре,

Постоји конвенција Међународне Конференције Рада у Женеви о забрани ноћног рада у пекарницама, коју је конвенцију примила Општа Конференција међународне организације рада Друштва народа на 19 маја 1925 године односно 8-VI-1925 године. Ту конвенцију потписало је 26 држава чланица Друштва народа. Потребно је да се та конвенција и у нашој земљи — ратифицира, а то из следећих разлога:

Треба да чувамо, не само здравље радника, који раде ноћу више пута и преко 10—14 сати непрекидно, а хигијенске прилике су у пекарницама често пута испод сваке критике (хлеб и остало пециво излази често из нехигијенских пекарница у ресторане и приватне куће те штетује здравље потрошача), с тога треба да чувамо и националне снаге потрошача као и радника. Најприје треба дати прилике, да се пекарнице могу хигијенски уредити, а онда треба строги надзор у пекарницама увести (да више не леже радници у наћвама и на столовима, где се хлеб мијеси!), а затим треба водити рачуна и о томе, да ми данас имамо пекарских радника на стотине без унослења, а праведном раздиобом рада у пе-

карницама, да се ради највише 8 сати дневно, могу се сви беспослени радници запослити, тиме ће се и данашња социјална биједа гледе тога знатно ублажити и биће више задовољства у радном народу, јер ће се морати и питање плаћа радника праведно регулисати. Не смије се заборавити, да су многи пекарски радници, који нам спремају хљеб свагдашњи тешко болесни, највише од туберкулозе, а то све од напорног ноћног рада, па какви су онда изгледи за здравље потрошача? Обзиром на те важне чињенице, слободан сам Вас, Господине Министре, умолити, да ми у Народној скупштини усмено изволите одговорити:

1) Је ли Вам познато, да је 26 држава чланица Друштва народа примило конвенцију Међународне Конференције Рада у Женеви од 8-VI-1925 године о забрани ноћног рада у пекарницама, те који су разлози да иста конвенција код нас још није ратификована, и што те када каните учинити да се та конвенција и у нашој држави ратификује?

Изволите, Господине Министре, и овом приликом примити уверење о мом одличном поштовању.

Београд, 24-IX-1932 године.

Др. Милан Метикош, с. р.
народни посланик

Интерпелација Др. Милана Метикоша, народног посланика, Госп. Министру правде, да се ограничи висина парничних трошкова и уведе хитно минимална тарифа за све судбене трошкове.

Господине Министре,

Ради тешке привредне кризе осим презадужености сељака, констатује се презадужење и инсолвенција такођер и код осталих привредних кругова у нашој држави. Многе се стога тражбине код судова утужују и тиме расту велики адвокатски трошкови, а проводе се такођер хипотекарна обезбеђења као и разне заплијене покретне имовине код сељака, а код осталих се проводе и дражбе свега покретног и непокретног иметка. Трошкови око наплате утуженог потраживања често пута су 5—10 пута већи од саме утужене главнице. Тиме је сам дуг далеко тежи, а води и у потпуну пропаст на хиљаде разних дужника.

Потребно је стога да се хитно одреди једна примјерена граница у размјерју са висном саме главнице, преко које се трошкови не смију више рачунати, да се тиме спријечи непотребно гомилање судбених и овршних трошкова на штету дужника. Са тиме у вези, хитна је потреба, да се уведе у живот и јединствена, а минимална адвокатска тарифа за читаву Краљевину, јер једна тарифа већ постоји у неким крајевима земље од ранијих времена, а потребно је да се то питање ријечи за читаву земљу, на једнаким принципима и праведно за све интересиране странке.

Пошто се не зна, да ли се сада на томе што ради, у вези са Законом о раздужењу сељака, то Вас молим, Г. Министре, да ми изволите у Народној скупштини усмено одговорити:

1) Ја ли Вам познато, да судови наши досуђују трошкове утужених потраживања на разне начине, а без јединствене тарифе, па код једнаких главница

долази разна висина парничних и овлашних трошкова, што упућује на неједнакост парничних странака, као и на неједнакост њихових заступника, а то изазива оправдану зловољу и узнемиреност, тим више, што често пута ови трошкови прелазе, по више пута, суму саме утужене главнице, што доводи до пропасти многих дужника а без стварне потребе?

2) Што каните предузети, да се хитно изradi и у живот уведе Уредба са адвокатском минималном тарифом за читаву Краљевину тиме да се уједно одреди и размјерна висина свих трошкова, према утуженој главници, преко чега се даљњи трошкови не би смјели досуђивати на терет дужника?

Изволите, Господине Министре, примити и овом приликом уверење мог особитог поштовања.

Глина, 27-IX-1932.

Др. Милан Метикош
народни посланик

Интерпелација Др. Милана Метикоша, народног посланика, Г. Министру финансија да се опросте плаћања школарине ученици чији су родитељи чиновници који осим плате немају друге имовине.

Господине Министре,

Читамо у новинама да је оделење пореза Министарства финансија на основу чл. 43 Закона о таксама дало објашњење о наплати школарине за ученике, чији су родитељи под стечајем, да ће их школске власти у погледу школарине третирати као сиромашна лица и неће се од њих наплаћивати школарина.

Познато је да су многи који су пали под стечај користили се поравнањем у стечају или ван стечаја те су остали врло имућни људи, па није оправдано да се генерално сви изузимају из обавезе плаћања школарине, јер многи од њих имаду мало разлога за овако обзирно поступање на штету државних прихода. То тим више што знамо да има на хиљаде сиромашних чиновника, службеника и дневничара као и пензионера, који су обавезани на плаћање школарине за двоје и више дјеце, тако, да ће многи од њих морати деци ускратити полазак школе, јер нема нити је имао сретстава да плати високе таксе за школарину своје дјеце. То теже, јер су и примања припадљености била доста нередовна у неким крајевима наше земље.

Пошто су сиромашни чиновници и службеници, као и пензионери, уз своје снижене плате, у немогућности да се помогну за школарину своје дјеце, а није праведно да сиромашна деца која су добра и којима родитељи никакову имовину оставити не могу, остану без школовања, само за то што њихови родитељи не могу да плате школарину, то је потребно, да се и на ове чиновнике и службенике узме праведан обзир, јер они никада нису лукузно могли живети ни трошити какву имовину да дотерају након уништења једног дела имовине под стечај. Знаде се, да су многа предузећа која су пала под стечај дошла у тај положај кривљом сопственика ради прескупог начина живота и превеликих режича у радњи, а када се узима обзир на њихове породице, праведност тражи да се узме у обзир онај прије на сиромашне чиновнике и службенике, као и пензионере, како државне тако и бановинске, који

су сав свој живот посветили јавној служби на корист државе и народа.

Слободан сам с тога умолити Вас, Г. Министре, да ми изволите усмено у Народној скупштини одговорити:

1) Јесте ли вољни дати на основу чл. 43 Закона о таксама објашњење, да су ученици сиромашних чиновника и службеника као и пензионера, државних и бановинских, који осим припадљивости других прихода ни имовине немају изузети од плаћања школарине за све средње и више школе и да се имаду сматрати као сиромашна лица?

2) Јесте ли вољни одредити, да се поврати наплаћена школарина од ученика чији су родитељи сиромашни чиновници и службеници као и пензионери?

Изволите, Господине Министре, и овом приликом примити уверења мога особитог поштовања.

30 септембра 1932 године

Београд.

Др. Милаш Метикон, с. р.
народни посланик

Интерпелација др. Ивана Лончаревића и другова, нар. посланика, на Претседника Министарског савета о смењивању градске управе и градских заступника у Загребу.

Господине Претседниче!

Крајем мјесеца српља извршена је промена половине градских заступника у градском заступству у Загребу. Како по Закону о измени Закона о општинама и обласним самоуправама општинску и градску управу поставља државна власт, ова промјена не би сама по себи значила ништа нарочито, кад се не би тицала извјесних особа, и кад још не би била са више страна попраћена извјесним саопћењима.

Није наиме ова промјена интересантна само за то, што је обухватила активног Министра грађевина и бившег градског начелника, г. Д-ра Стјепана Сркуља, народног посланика и градског заступника г. Д-ра Отона Гавранчића, сенатора г. Јову Бањанина, градског подначелника Артура Махника, бившег посланичког кандидата, градског заступника Д-ра Мила Мишкулина, исто тако бившег посланичког кандидата итд. него и зато, што ју је активни министар пољопривреде попрадио још овом изјавом:

„Истина је, да сам желео за градоначелника у Загребу пријатеља и мог посланичког друга инж. Шегу, али само у том случају, кад би био у изгледу дужи период мирног рада на пољу комуналне политике. Но после добијених обавештења стекао сам уверење, да ће се скоро моћи провести општински избори, и зато смо договорно ја и мој пријатељ Шега одустали од те комбинације. Солуција с Д-ром Крбеком претставља један провизориј, иза кога следи потпуна нормализација са спровођењем градских избора. Г. Др. Крбек је познат као спреман управни чиновник итд... па се може с правом очекивати да ће се показати као добар администратор општине града Загреба и то је у овом моменту нарочито важно. Градско заступство у Загребу изгубило је као целина потребну везу са Загребчанима. Нови градоначелник бит ће окружен половином досадашњих градских за-

ступника и другом половином ново именованих. Овако обнављање и измена градског заступства бит ће гаранција, да ће бити реда у градској општини, и да ће грађани града Загреба бити задовољни...“ Политика од 29/7 о. г.

Док није било те његове изјаве отворено признајемо, да смо попут цијеле наше јавности сматрали за сигурно, да су све ове промјене у загребачкој градској општини искључиво диктоване необузданом ексклузивношћу Министра пољопривреде г. Јурја Деметровића, која помало још има и изразити протухрватски тон.

У том нас је мишљењу утврђивала чињеница, да су из загребачког градског заступства избачени у првом реду посланички протукандидати г. Јурја Деметровића, др. Миле Мишкулин и Артур Махник, затим сенатор Јово Бањанин, народни посланик др. Отон Гавранчић и градски заступник др. Никола Хофер, а на њихова мјеста доведени људи из најближе околине министра пољопривреде, посланички му заменик Јаков Павлина као подначелник, посланички кандидат инж. Драгутин Доманико, Бауер Марко итд. итд., док се и за министра грађевина г. Д-ра Стјепана Сркуља зна, да га г. Јурај Деметровић није радо гледао на начелничкој столици Загреба, и да му је био спремио наследица у свом политичком и посланичком другу инж. Шеги.

Напокон нам је оваково мишљење потврдила и позната изјава дугогодишњег градског заступника у Загребу, мегр. Д-ра Светозара Ритига, жупника Св. Марка, који је и због ових промјена дао оставку на заступничкој дужности с мотивацијом, да је у последијње вријеме заиграло око загребачке градске вијешнице своје коло партизанство, које своје интересе претпоставља националним и државним, а које пречи, да се политички и национални идеали хрватског народа уз добру вољу, братске осјећаје, те споразум могу и у Краљевини Југославији остварити.

Међутим, након касне изјаве г. Јурја Деметровића, активног члана Кр. владе, искрено признајемо, ми смо се у овом нашем уверењу поколебали.

У тој он изјави додуше признаје, да је за градског начелника у Загребу кандидовао инж. Ферду Шегу, свог политичког пријатеља, али та кандидација напокон није успјела. Да ли с оних разлога, које наводи г. Деметровић и с којих других, то је опет друго питање. Што је за градског подначелника дошао његов посланички заменик Јаков Павлина, разлог су г. Деметровићу потребе малих људи, чији је Јаков Павлина претставник. Нигђе ту дакле нема доказаног и опипљивог партизанства, који би ми свакако радо хтјели видјети.

Али нам за то, г. Јурај Деметровић као активни члан Кр. владе пружа друге разлоге поменутих промјенама. Он тврди како се из његове изјаве види, да је градско заступство изгубило потребну везу са Загребчанима и да су грађани града Загреба били незадовољни. Како опет мегр. Др. Ритиг тврди, да је за начелниковања г. Д-ра Сркуља град Загреб доживио епохални развјат у грађевном, културном и социјалном погледу, то г. Деметровић да објасни онда неразумљиво незадовољство Загребчана таквом епохалном управом наводи, да ће обнављање и измена градског заступства бити гаранција будућег реда у градској општини, што значи, да таквог реда досада у њој није било. Напокон г. Деметровић наводи, да је у овом моменту завођења реда у градској

опћини у Загребу нарочито важно, да јој је на челу добар администратор, што само значи, да досад такав администратор нажалост није био на челу града Загреба.

Још нас је више узнемирила чудна шутња друга члана Кр. владе Министра грађевина г. Д-ра Стјепана Сркуља у вријеме, кад је требао говорити бар тако гласно, ако не и гласније од Министра пољопривреде. Док на име Министар пољопривреде тврди, да су редуцирани градски заступници, Министар грађевина, г. Др. Стјепан Сркуљ, његови политички пријатељи Др. Мило Мишкулин и Артур Махник, затим чланови Народног Представништва, сенатор Јово Бањанин и народни посланик Др. Отон Гавранчић изгубили везу са градом Загребом, даље да су загребачки грађани незадовољни, јер у градској опћини треба завести ред и дати јој за тај посао доброг администратора, дотле министар грађевина, редуцирани градски заступник и начелник, иза кога је тај наводни неред у загребачкој опћини остао, — фатално шутити. Што значи та мрска шутња? Није могуће да значи, да је истина све, што је министар пољопривреде у својој изјави утврдио!

Кад већ дакле Министар грађевина г. Др. Стјепан Сркуљ не ће да говори, дугогодишњи градски заступник мегр. Др. Ритиг опет због цензуре не може да говори, а Министар пољопривреде врло рђаво говори, то, јер се ради о граду Загребу срцу и појосу Хрватства, најљепшем и најнапреднијем граду Југославије, тражимо, да нам Ви хитно на ову интерпелацију у Народној скупштини одговорите:

1) Какви су разлози водил Кр. владу, да је дана 29-VII о. г. извршила промјену градског заступства у Загребу, тако, да је градским начелником и заступником именован г. Др. Иван Крбек, градским подначелником и заступником Јаков Павлина, заступницима инж. Драгутин Доманико, Марко Бауер итд. најужа околина Министра пољопривреде г. Јураја Деметровића, а досадашњи градски заступ-

ници сенатор г.г. Јово Бањанин, народни посланик Др. Отон Гавранчић, затим и сам министар грађевина г. Др. Стјепан Сркуљ с политичким пријатељима г. Д-ром Милом Мишкулином и Артуром Махником дужности градских заступника разрешени?

2) Да ли је можда ова промјена у загребачкој градској опћини извршена зато, што је у Југословенској оријентацији једноставније и лакше разрешити јавне службе у Загребу одличне Хрвате, и пр. Артура Махника, Д-ра Николу Хофера, Д-ра Мила Мишкулина, и друге, него у Винковцима корумптивне и неисправне Србе, начелника Д-ра Пају Шумановца, градског заступника Николу Покрајца и друге — или можда за то, што је око загребачке вијећнице Министар пољопривреде г. Јурај Деметровић заиграо „Партизанку“, или што је напосок Министар грађевина г. Др. Стјепан Сркуљ са својим пријатељима изгубио потребну везу са Загрепчанима, оставио као рђав администратор град Загреб у таквом нeredу, да је настало грађанско незадовољство?

3) Ако је министар грађевина као загребачки градски начелник у градској опћини с пријатељима оставио неред, какав је то неред у Загребу и у чему се он састоји?

4) Ако пак у загребачкој градској опћини није било никаквог нeredа, него је само Министар пољопривреде г. Јурај Деметровић око ње заиграо бесну „Партизанку“, своје интересе ставио пред народне и државне, каква је то онда државна политика, која партизанство Министра пољопривреде ставља пред народне и државне интересе?

У Београду, дана 8 коловоза 1932 год.

Др. Иван Лончаревић, с. р.
Ловро Кнежевић, с. р.
Др. Фрањо Грубер, с. р.
Др. Никола Никић, с. р.
Стјепан Ваљавец, с. р.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

Краљевине Југославије
Пов. Бр. 14035

Београд 10 августа 1932 год.

Са десет прилога.

Предмет: Предлог закона о Трговинском Споразуму, закљученом и потписаном у Београду 16 маја 1932 године, између Краљевине Југославије и републике Бразилије.

Господине Претседниче,

У прилог $\frac{1}{1}$ част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 8 августа 1932 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије, да можемо поднети на решавање Народном Претставништву предлог закона о Трговинском споразуму, закљученом и потписаном у Београду 16 маја 1932 године, између Краљевине Југославије и Републике Бразилије.

У прилогу $\frac{2}{2}$ част нам је истовремено доставити Вам десет примерака Предлога закона о горе

поменутом Споразуму, с молбом да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и

овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Мохорич Иван, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра иностраних послова и Нашег Министра трговине и индустрије, а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћују се Наш Министар иностраних послова и Наш Министар трговине и индустрије да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о Трговинском споразуму, закљученом и потписаном у Београду 16 маја 1932 године, између Краљевине Југославије и Републике Бразилије.

Наш Министар иностраних послова и Наш Министар трговине и индустрије нека изврше овај Указ.

8 августа 1932 године,
на Бледу.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
И. Мохорич, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Да би се, и ако не толико развијени, трговински односи између наше Краљевине и Републике Бразилије нормализовали и на тај начин олакшао међусобни промет, влада Краљевине Југославије и влада Републике Бразилије решиле су, да неуговорно стање замене уговорним, дајући обавезу да ће једна другој узајамно признати безусловно и неограничено поступање по начелу највећег повлашћења. Овај начин регулисања међусобних односа, применом највећег повлашћења, представља уобичајени тип решења трговинских односа између двају

земаља, махом удаљених, и са недовољно развијеним трговинским прометом.

Маколико да је наш саобраћај са Бразилијом незнатан, у поређењу са осталим земљама, ипак уговорно стање представља једну несумњиву добит и применом овог Споразума наш ће промет са Бразилијом знатно добити.

Споразум ће важити годину дана и прећутно ће бити продуживан. По отказу важиће још три месеца.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

Трговинском споразуму између Владе Краљевине Југославије и Владе Републике Сједињених Држава Бразилије, закљученом у Београду 16 маја 1932 године

који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Трговински споразум између Владе Краљевине Југославије и Владе Републике Сједињених Држава Бразилије, закључен у Београду 16 маја 1932 године, који у оригиналу и преводу гласи:

МИНИСТАРСТВО
ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

К.П.Бр. 2348

у Београду, 16 маја 1932 године.

Господине Министре,

Част ми је доставити Вашој Екселенцији до знања да ме је, у циљу регулисања и развоја трговинских односа између наше две земље, Влада Краљевине Југославије овластила да закључим са Владом Републике Сједињених Држава Бразилије трговински споразум саобразно следећим одредбама:

а) Високе Стране уговорнице сагласне су да једна другој узајамно признаје безусловно и неограничено поступање по начелу највећег повлашћења, у погледу свега што се тиче царине и свих узгредних дажбина, начина наплаћивања дажбина као и у погледу прописа, формалности и намета којима би могле бити подвргнуте операције око царинења.

б) Према томе, природни или фабриковани производи пореклом из сваке од Високих Страна уговорница неће бити ни у ком случају подвргнути, у погледу горе поменутом, дажбинама, таксама или наметима другим или већим нити прописима и формалностима другим или тежим него што су они којима су или којима буду подвргнути производи исте врсте пореклом из ма које стране земље.

в) Тако исто, природни или фабриковани производи извезени са територије сваке од Високих Страна уговорница са одређењем за територију оне друге Стране неће бити ни у ком случају подвргнути, у истом погледу, дажбинама, таксама или наметима другим или већим нити прописима и формалностима тежим него што су они којима су или којима буду подвргнути исти производи намењени територији сваке стране земље.

г) Све користи, погодности, повластице и ослобођења које је или које буде убудуће једна од обеју Високих Страна уговорница по поменутој материји признала природним или фабрикованим производима пореклом из које друге стране земље или намењеним територији које друге стране земље, примене се одмах и без компензације на производе исте врсте пореклом из оне друге Стране уговорнице или намењене територији те Стране.

д) Међутим, изузимају се од напред формулисаних обавеза погодности, које су данас признате или које би се могле доцније признати пограничним Државама, ради олакшања пограничног промета као и оне, које произлазе из царинског савеза, који је већ закључен или који би убудуће могла закључити једна од Високих Страна уговорница.

е) Што се тиче његовог ратификовања, по овом споразуму поступиће се по посебним прописима сваке од Високих Страна уговорница и исти ће ступити на снагу сутрадан по дану када Југословенска Влада буде нотификовала Бразилијанској Влади своју ратификацију, за време од једне године дана, на крају које ће исти бити прећутно продужен све дотле док га једна од Високих Страна уговорница не откаже, ма када то било, путем нотификације учињене на три месеца раније.

Belgrade, le 16 mai 1932.

KPN 2348

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que, dans le but de régler et de développer les relations commerciales entre nos deux pays, le Gouvernement du Royaume de Yougoslavie m'a autorisé à conclure avec le Gouvernement de la République des Etats Unis du Brésil un accord commercial en conformité des dispositions suivantes:

a) Les Hautes Parties contractantes conviennent de s'accorder réciproquement le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée, pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, le mode de perception des droits ainsi que pour les règles, formalités et charges auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

b) En conséquence, les produits naturels ou fabriqués originaires de chacune des Hautes Parties Contractantes ne seront en aucun cas assujettis, sous les rapports susvisés, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés, ni à des règles et formalités autres ou plus onéreuses que celles auxquelles sont ou seront assujettis les produits de même nature originaires de tout autre pays étranger.

c) De même les produits naturels ou fabriqués exportés du territoire de chacune des Hautes Parties contractantes à destination du territoire de l'autre Partie ne seront en aucun cas assujettis, sous les mêmes rapports, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés, ni à des règles et formalités plus onéreuses que celles auxquelles sont ou seront assujettis les mêmes produits destinés au territoire de tout autre pays étranger.

d) Tous les avantages, faveurs, privilèges et immunités qui ont été ou seront accordés à l'avenir par l'une des deux Hautes Parties contractantes dans la matière susdite aux produits naturels ou fabriqués originaires d'un autre produits naturels ou fabriqués originaires d'un autre pays étranger ou destinés au territoire d'un autre pays étranger seront appliqués immédiatement et sans compensation aux produits de même nature originaires de l'autre Partie contractante ou destinés au territoire de cette Partie.

e) Sont exceptées toutefois des engagements formulés ci-dessus les faveurs actuellement accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement aux Etats limitrophes pour faciliter le trafic frontière ainsi que celles résultant d'une union douanière déjà conclue ou qui puisse être conclue à l'avenir par une des Hautes Parties contractantes.

f) En ce qui concerne sa ratification, le présent accord suivra les règles particulières de chacune des Hautes Parties contractantes et entrera en vigueur le lendemain du jour où le Gouvernement Yougoslave aura notifié au Gouvernement Brésilien sa ratification, pour la durée d'un an, à la fin de laquelle il sera tacitement prorogé jusqu'à ce qu'une des Hautes Parties le dénonce, n'importe à quelle époque, moyennant une notification préalable de trois mois.

Je saisis cette occasion pour renouveler à Votre

Користим се овом приликом да поновим Вашој Екселенцији уверење о мом одличном поштовању.

Претседник
Министарског Савета,
Министар иностраних послова,
Др. В. Маринковић, с. р.

ПОСЛАНСТВО
СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА
БРАЗИЛИЈЕ

у Београду, 16 маја 1932 године.

Господине Министре,

Част ми је доставити Вашој Екселенцији до знања да ме је, у циљу регулисања и развоја трговинских односа између наше две земље, Влада Републике Сједињених Држава Бразилије овластила да закључим са Југословенском Владом трговински споразум саобразно следећим одредбама:

а) Високе Стране уговорнице сагласне су да једна другој узајамно признаје безусловно и неограничено поступање по начелу највећег повлашћења, у погледу свега што се тиче царине и свих узгредних дажбина, начина наплаћивања дажбина као и у погледу прописа, формалности и намета којима би могле бити подвргнуте операције око царинења.

б) Према томе, природни или фабриковани производи пореклом из сваке од Високих Страна уговорница неће бити ни у ком случају подвргнути, у погледу горе поменутом, дажбинама, таксама или наметима другим или већим нити прописима и формалностима другим или тежим него што су они којима су или којима буду подвргнути производи исте врсте пореклом из ма које стране земље.

в) Тако исто, природни или фабриковани производи извезени са територије сваке од Високих Страна уговорница са опредељењем за територију оне друге стране неће бити ни у ком случају подвргнути, у истом погледу, дажбинама, таксама или наметима другим или већим нити прописима и формалностима тежим него што су они којима су или којима буду подвргнути исти производи намењени територији сваке стране земље.

г) Све користи, погодности, повластице и ослобођења које је или које буде убудуће једна од обеју Високих Страна уговорница по поменутој материји признала природним или фабрикованим производима пореклом из које друге стране земље или намењеним територији које друге стране земље, примениће се одмах и без компензације на производе исте врсте пореклом из оне друге Стране уговорнице или намењене територији те Стране.

д) Међутим, изузимају се од напред формулисаних обавеза погодности, које су данас признате или које би се могле доцније признати пограничним Државама ради олакшања пограничног промета, као и оне које произлазе из царинског савеза који је већ закључен или који би убудуће могла закључити једна од Високих Страна уговорница.

е) Што се тиче његовог ратификовања, по овом споразуму поступиће се по посебним прописима сваке од Високих Страна уговорница и исти ће ступити на снагу сутрадан по дану када Југословенска Влада буде потписала Бразилијанској Влади своју ратификацију, за време од једне године дана, на крају

Excellence les assurances de ma considération la plus distinguée.

Président
du Conseil des Ministres,
Ministre des Affaires Etrangères,
Dr. Y. Marinkovitch, m. p.

LEGATION DES ETATS UNIS DE BRÉSIL

Belgrade, le 16 mai 1932.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que, dans le but de régler et développer les relations commerciales entre nos deux Pays, le Gouvernement de la République des Etats Unis du Brésil m'a autorisé à conclure avec le Gouvernement Yougoslave un accord commercial en conformité des dispositions suivantes:

а) Les Hautes Parties contractantes conviennent de s'accorder réciproquement le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée, pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, le mode de perception des droits ainsi que pour les règles, formalités et charges auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

б) En conséquence, les produits naturels ou fabriqués originaires de chacune des Hautes Parties contractantes ne seront en aucun cas assujettis, sous les rapports susvisés, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés, ni à des règles et formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature originaires de tout autre pays étranger.

в) De même les produits naturels ou fabriqués exportés du territoire de chacune des Hautes Parties contractantes à destination du territoire de l'autre Partie ne seront en aucun cas assujettis, sous les mêmes rapports, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés, ni à des règles et formalités plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les mêmes produits destinés au territoire de tout autre pays étranger.

г) Tous les avantages, faveurs, privilèges et immunités qui ont été ou seront accordés à l'avenir par l'une des deux Hautes Parties contractantes dans la matière susdite aux produits naturels ou fabriqués originaires d'un autre pays étranger ou destinés au territoire d'un autre pays étranger seront appliqués immédiatement et sans compensation aux produits de même nature originaires de l'autre Partie contractante ou destinés au territoire de cette Partie.

д) Sont exceptées toutefois des engagements formulés ci-dessus les faveurs actuellement accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement aux Etats limitrophes pour faciliter le trafic frontière ainsi que celles résultant d'une union douanière déjà conclue ou qui puisse être conclue à l'avenir par une des Hautes Parties contractantes.

е) En ce qui concerne sa ratification, le présent accord suivra les règles particulières de chacune des Hautes Parties contractantes et entrera en vigueur le lendemain du jour où le Gouvernement Yougoslave aura notifié au Gouvernement Brésilien sa ratification, pour la durée d'un an, à la fin de laquelle il sera tacite-

које ће исти бити прећутно продужен све дотле док га једна од Високих Страна уговорница не откаже, ма када то било, путем нотификације учињене на три месеца раније.

Користим се овом приликом да поновим Вашој Екселенцији, Господине Министре, уверење о мом одличном поштовању.

Луиз де Лима е Силва, с. р.

МИНИСТАРСТВО
ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
К.П.Бр. 2348

у Београду 16 маја 1932 године.

Господине Министре,

У име Југословенске Краљевске Владе част ми је доставити Вашој Екселенцији до знања ово што следује:

Пошто се по Југословенском Уставу Трговински споразум између Краљевине Југославије и Сједињених Држава Бразилије који смо данас потписали, мора ратификовати да би се могао ставити на снагу, Краљевска Југословенска Влада сагласна је да, све до дана ступања на снагу реченог Споразума, обе државе продуже да једна другој узајамно признају неограничено и безусловно поступање по начелу највећег повлашћења, према правилима установљеним напред поменутих Споразумом.

С молбом да ми изволите доставити слично саопштење, користим се овом приликом да поновим Вашој Екселенцији уверење о мом одличном поштовању.

Претседник Министарског савета,
Министар иностраних послова,
Др. В. Маринковић, с. р.

ПОСЛАНСТВО
СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА
БРАЗИЛИЈЕ

Београд, 16 маја 1932.

Господине Министре,

У име Владе Сједињених Држава Бразилије част ми је доставити Вашој Екселенцији до знања ово што следује:

Пошто се по Југословенском Уставу Трговински споразум између Краљевине Југославије и Сједињених Држава Бразилије који смо данас потписали, мора ратификовати да би га она могла ставити на снагу, Влада Сједињених Држава Бразилије сагласна је да, све до дана ступања на снагу реченог Споразума, обе државе продуже да једна другој узајамно признају неограничено и безусловно поступање по начелу највећег повлашћења, према правилима установљеним напред поменутих Споразумом.

С молбом да ми изволите доставити слично саопштење, користим се овом приликом да поновим Вашој Екселенцији уверење о мом одличном поштовању.

Луиз де Лима е Силва, с. р.

ment prorogé jusqu'à ce qu'une des Hautes Parties contractantes le dénonce, n'importe à quelle époque, moyennant une notification préalable de trois mois.

Je saisis cette occasion pour renouveler à Votre Excellence, Monsieur le Ministre, les assurances de de ma plus haute considération.

Luiz de Lima e Silva, m. p.

Belgrade, le 16 mai 1932.

KPN 2348

Monsieur le Ministre,

Au nom du Gouvernement Royal de Yougoslavie j'ai l'honneur de porter la connaissance de Votre Excellence ce qui suit:

Vu que d'après la Loi Constitutionnelle yougoslave l'Accord commercial entre les Etats Unis du Brésil et le Royaume de Yougoslavie que nous venons de signer aujourd'hui, doit être ratifié afin de pouvoir être mis en vigueur, le Gouvernement Royal de Yougoslavie est d'accord que, jusqu'à la date de l'entrée du dit Accord en vigueur, les deux Etats continuent à s'accorder réciproquement le traitement illimité et inconditionnel de la nation la plus favorisée, suivant les règles établies par l'Accord susmentionné.

En priant, Votre Excellence, de bien vouloir me faire parvenir une communication analogue, je saisis cette occasion pour lui renouveler les assurances de ma très haute considération.

Président
du Conseil des Ministres,
Ministre des Affaires Etrangères,
Dr. V. Marinkovitch

LEGATION DES ETATS UNIS DE BRÉSIL

Belgrade, le 16 mai 1932.

Monsieur le Ministre,

Au nom du Gouvernement des Etats Unis du Brésil j'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence ce qui suit:

Vu que d'après la Loi Constitutionnelle Yougoslave l'Accord commercial entre le Royaume de Yougoslavie et les Etats Unis du Brésil que nous venons de signer aujourd'hui, doit être ratifié afin de pouvoir de sa part être mis en vigueur, le Gouvernement des Etats Unis du Brésil est d'accord que, jusqu'à la date de l'entrée dudit Accord en vigueur, les deux Etats continuent à s'accorder réciproquement le traitement illimité et inconditionnel de la nation la plus favorisée suivant les règles établies par l'Accord susmentionné.

En priant, Votre Excellence, de bien vouloir me faire parvenir une communication analogue, je saisis cette occasion pour renouveler les assurances de ma très haute considération.

Luiz de Lima e Silva, m. p.

§ 2

Овај закон ступа у живот даном обнародовања у Службеним новинама, а обавезну силу добија као што је то предвиђено у тачки е) поменутог Споразума.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ДЕЛА

Краљевине Југославије
Пов. бр. 15001

Београд 27 августа 1932 год.

Прилога: (11) једанаест.

Предмет: Предлог закона о међународној
конвенцији о фискалном режиму
страних аутомобилских возила,
закљученом и потписаном у Же-
неви 30 марта 1931 године.

Господине претседниче,

У прилогу под $\frac{1}{2}$ част нам је доставити Вам оригиналан Указ Његовог Величанства Краља од 22 августа текуће године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети Народном Представништву предлог закона о међународној конвенцији о фискалном режиму страних аутомобилских возила, закљученом и потписаном у Женеви 30 марта 1931 године.

У прилогу под $\frac{1}{2}$ част нам је доставити Вам десет примерака горе поменуте Конвенције са образложењем, као предлог Закона, с молбом, да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Иван Мохорић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра грађевина, Нашег Министра иностраних послова и Нашег Министра унутрашњих послова, а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар грађевина, Наш Министар иностраних послова и Наш Министар унутрашњих послова да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном Представништву на решавање:

22 августа 1932 године
Блед

Министар грађевина,
Др. Стјепан Сркул, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

Министар унутрашњих послова,
Жив. А. Лазић, с. р.

Предлог Закона о Међународној конвенцији о фискалном режиму страних аутомобилских возила, закљученој и потписаној у Женеви 30 марта 1931 године.

Наш Министар грађевина, Наш Министар иностраних послова и Наш Министар унутрашњих послова нека изврше овај Указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

У циљу олакшања међународног аутомобилског саобраћаја закључена је 30 марта 1931 године у Женеви Конвенција о фискалном режиму аутомобилских возила. Овом конвенцијом предвиђа се ослобођење од саобраћајних пореза и такса аутомобила, регистрованих на територији једне Стране уговорнице, за време привременог саобраћања или бављења на територији на које друге Стране уговорнице. Ово ослобођење не важи за возила која служе уз наплату за превоз лица или робе. Ослобођењем се

може користити аутомобил на страној територији само за време од деведесет дана укупно проведених на тој територији. Ради коришћења том повластицом свако возило треба да буде снабдевано међународном фискалном књижицом, која ће садржати све потребне податке пореске, и у којој ће се уписивати сви податци ради контроле и сама саобраћања и бављења. Образац те књижице прикључен је Конвенцији. Књижица се издаје на годину дана. Конвенција је закључена за две године рачу-

најући од њеног ступања на снагу. За сваку државу, која је ратификује или јој приступи, она ступа на снагу шест месеци после ратификације или приступа. После две године важења може се захтевати ревизија Конвенције. Отказ важи после пошто протекне година дана од отказа. Ако би, услед отказа, остало

мање од пет уговорних страна, Конвенција престаје да важи.

У приложеном Протоколу оставља се Швајцарској да и даље примењује систем ослобођења, које је до сада важило на њеној територији.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

Међународној конвенцији о фискалном режиму страних аутомобилских возила, закљученој у Женеви, 30 марта 1931 године

који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Међународна конвенција о фискалном режиму страних аутомобилских возила, закључена у Женеви 30 марта 1931 године, која у оригиналу и преводу гласи:

КОНВЕНЦИЈА О ФИСКАЛНОМ РЕЖИМУ СТРАНИХ АУТОМОБИЛСКИХ ВОЗИЛА

Високе стране уговорнице,

У жељи да олакшају међународни аутомобилски саобраћај;

Сматрајући да би фискално ослобођење толико широко колико је то могуће за аутомобилска возила имало у овом погледу битног интереса,

Назначиле су за своје Пуномоћнике:

Који су, пошто су поднели своја пуномоћја, призната да су у добром и прописном облику, утврдили ове одредбе:

CONVENTION SUR LE REGIME FISKAL DES VEHICULES AUTOMOBILES ETRANGERS

Les Hautes Parties contractantes,

Désireuses de faciliter la circulation international des automobiles;

Considérant qu'une exonération fiscale aussi étendue que possible des véhicules automobiles étrangers présenterait à cette fin un intérêt essentiel.

Ont désigné pour leurs Plénipotentiaires:

... ..

Lesquels, après avoir produit leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, ont arrêté les dispositions suivantes:

Члан 1

Аутомобилска возила регистрована на територији једне од Високих страна уговорница, која привремено саобраћају на територији друге Стране, изузета су, под погодбама предвиђеним у нижим члановима, од пореза или такса, који погађају саобраћај или задржавање аутомобила на целој или на делу територије ове последње Високе стране уговорнице. Ово изузимање не односи се на порезе или таксе потрошње.

Међутим, искључена су из ове Конвенције возила, која служе, уз наплату, за превоз лица, као и возила употребљена за превоз робе.

Члан 2

Ослобођење, утврђено првим чланом, подарено је на територији сваке Високе стране уговорнице, за једно или више бављења, која би претстављала целокупно трајање од деведесет дана, проведених на овој територији у току једне године; овај размак времена рачуна се, дан по дан, почевши од дана издавања фискалне књижице, предвиђене у члану 3 (три).

Ради обрачуна трајања ослобођења, дан се рачуна од поноћи до поноћи, рачунајући сваки део дана у цео дан. Међутим, дан изласка не рачуна се, ако су дан уласка и дан изласка одвојени са више дана који су између њих.

Ради обрачуна пореза и такса који падају на део бављења, који прелази трајање ослобођења, примењено поступање биће онако исто погодно, као

Article premier

Les véhicules automobiles immatriculés dans territoire de l'une des Hautes Parties contractantes, qui circulent temporairement sur le territoire d'une autre, sont exemptés, dans les conditions précisées par les articles ci-après, des impôts ou taxes qui frappent la circulation ou la détention des automobiles dans tout ou partie du territoire de cette dernière Haute Partie contractante. Cette exemption ne s'étend pas aux impôts ou taxes de consommation.

Sont toutefois exclus de la présente Convention les véhicules servant, moyennant rémunération, au transport des personnes, ainsi que les véhicules affectés au transport des marchandises.

Article 2

L'exonération établie par l'article premier est accordée, pour un ou plusieurs séjours représentant une durée totale de quatre-vingt-dix jours passés dans ce territoire dans le délai d'un an; ce délai est compté, jour pour jour, à partir de la date de la délivrance du carnet fiscal visé à l'article 3.

Pour le calcul de la durée de l'exonération, le jour est compté de minuit à minuit, toute fraction de jour comptant pour un jour entier. Tout fois, le jour de sortie n'est pas compté lorsque le jour d'entrée et le jour de sortie sont séparés par plus d'un jour intermédiaire.

Pour le calcul des impôts et taxes afférents à la partie du séjour dépassant la durée de l'exonération, le traitement accordé ne sera pas moins favorable que

оно примењено на возила регистрована на територији, у којој се порези и такса наплаћују.

Члан 3

Да би се користило ослобођењем предвиђеним у претходним члановима, возило треба да буде снабдевано међународном фискалном књижицом, сачињеном према обрасцу у Анексу уз ову Конвенцију и коју је издала надлежна власт територије за регистравање или организам овлашћен ради тога од те власти.

Књижица се има показати ради визе пограничном царинском надлештву при уласку и изласку са територије заинтересоване Високе стране уговорнице.

Члан 4

Кад једно возило, које је ушло на територију једне од Високих страна уговорница, снабдевано фискалном књижицом, изиђе са те територије, а да није стављена виза о изласку, и да се не може утврдити датум изласка, ова књижица може се сматрати да је без вредности на реченој територији.

Члан 5

Фискална књижица важи годину дана од дана њезина издавања. Ако возило промени власника или притежаоца, или ако је у њој измењен број регистравања, потребне измене унеће у књижицу надлежна власт или организам овлашћен од ње.

Пре истека трајања горе назначеног важења, не може бити издата за исто возило нова књижица, сем случаја регистравања на територији које друге Високе стране уговорнице.

Никад се не издаје дупликат фискалне књижице.

Члан 6

С погледом на мостарину или друге сличне пристојбе које се плаћају на лицу места, с возилима, поменутих у првом ставу првог члана, поступаће се исто онако као и с возилима регистрованим на територији, на којој се ова мостарина или ове пристојбе наплаћују.

Члан 7

Ако се појави спор између двеју или више Високих страна уговорница у погледу тумачења или примењивања ове Конвенције, и ако овај спор не може бити непосредно расправљен између Страна, спор може бити поднесен ради саветодавног мишљења Саветодавној и техничкој комисији за саобраћај и транзит код Друштва народа.

Члан 8

Свака од Високих страна уговорница може изјавити, у тренутку потписивања, ратификације или приступања да, својим примањем ове Конвенције, не прима никакву обавезу што се тиче укупности или сваког дела својих колонија, протектората или прекоморских територија или територија стављених под њено суверенство или мандат; у овом случају, ова Конвенција неће бити примљена на територије поменуте у овој декларацији.

Свака од Високих страна уговорница моћи ће накинадно нотификовати Генералном секретару Друштва народа, да је вољна да примењује ову Конвен-

celui appliqué aux véhicules immatriculés dans le territoire où les impôts et taxes sont prélevés.

Article 3

Pour bénéficier de l'exonération visée aux articles précédents, le véhicule doit être muni d'un carnet fiscal international établi d'après le modèle figurant en annexe à la présente Convention et délivré par l'autorité compétente du territoire d'immatriculation ou par un organisme habilité à cet effet par ladite autorité.

Le carnet est présenté pour visa aux bureaux de douane frontière à l'entrée et à la sortie du territoire de la Haute Partie contractante intéressée.

Article 4

Lorsqu'un véhicule entre dans le territoire d'une des Hautes Parties contractantes sous le couvert d'un carnet fiscal en sort sans que le visa de sortie ait été apposé et sans qu'on puisse établir la date de sortie, ce carnet peut être considéré comme sans valeur dans ledit territoire.

Article 5

Le carnet fiscal est valable durant un an à partir de la date de sa délivrance. Si le véhicule change de propriétaire ou de détenteur, ou si le numéro d'immatriculation en est changé, les modifications nécessaires sont apportées au carnet par l'autorité compétente ou par l'organisme habilité par celle-ci.

Avant l'expiration de la durée de validité susindiquée, il ne peut pas être délivré, pour le même véhicule, un nouveau carnet, hormis le cas d'immatriculation dans le territoire d'une autre Haute Partie contractante. Il n'est jamais fourni de duplicata d'un carnet fiscal.

Article 6

En matière de péages ou autres rétributions analogues payables sur place, les véhicules visés au premier alinéa de l'article premier ne seront pas traités moins favorablement que les véhicules immatriculés dans le territoire où ces péages ou rétributions sont perçus.

Article 7

Si un différend surgit entre deux ou plusieurs Hautes Parties contractantes au sujet de l'interprétation ou de l'application des dispositions de la présente Convention et si ce différend ne peut être réglé directement entre les Parties, le différend peut être soumis pour avis consultatif à la Commission consultative et technique des communications et du transit de la Société des Nations.

Article 8

Chacune des Hautes Parties contractantes peut déclarer, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion que, par son acceptation de la présente Convention, elle n'assume aucune obligation en ce qui concerne l'ensemble ou toute partie de ses colonies protectorats et territoires d'outre-mer ou des territoires placés sous sa souveraineté ou sous mandat; dans ce cas, la présente Convention ne sera pas applicable aux territoires mentionnés dans ladite déclaration.

Chacune des Hautes Parties contractantes pourra ultérieurement notifier au Secrétaire général de la

цију на укупност или на сваки део територија, које су биле предметом изјаве предвиђене у претходном ставу. У овом случају, Конвенција ће се примењивати на све територије поменуте у нотификацији на шест месеци после пријема ове нотификације од стране Генералног секретара.

Исто тако, свака од Високих страна уговорница моћи ће, после истека рока од две године, поменутог у члану 17, изјавити да жели да престане примена ове Конвенције на укупност или на сваки део њезиних колонија, протектората или прекоморских територија, или на територије стављене под њезино суверенство или мандат; у овом случају, Конвенција ће престати да буде примењивана на територије које су биле предметом такве изјаве, на годину дана после пријема ове декларације од стране Генералног секретара.

Генерални секретар саопштиће свима Члановима Друштва народа и Државама нечлановима, поменутим у члану 10, декларације и нотификације примљене према овом члану.

Члан 9

Тумачење и резерве који се налазе у прикљученом Протоколу усвојени су и имаће исту снагу, важност и трајање као и ова Конвенција.

Члан 10

Ова конвенција, чији су енглески и француски, текст равноправни, носиће датум данашњег дана.

Она ће моћи бити, до 30 септембра 1931, потписана у име сваког Члана Друштва народа и сваке Државе нечлана, заступљених на Конференцији која је изабрала ову Конвенцију, или којој је Савет Друштва народа у томе циљу упутно један примерак ове Конвенције.

Члан 11

Ова ће конвенција бити ратификована.

Инструменти ратификације биће депоновани код Генералног секретара Друштва народа, који ће нотификовати њихов пријем свима Члановима Друштва народа, као и Државама нечлановима предвиђеним у члану 10.

Члан 12

Почевши од 1 октобра 1931 моћи ће приступити овој Конвенцији сваки Члан Друштва народа и свака Држава нечлан предвиђена у члану 10.

Инструменти приступања биће достављени Генералном секретару Друштва народа, који ће њихов пријем нотификовати свима Члановима Друштва народа и свима Државама нечлановима поменутим у наведеном члану.

Члан 13

Свака Висока страна уговорница може условити важност својих ратификација или свога приступања, ратификацијама или приступањима једног или више Чланова Друштва народа или Држава нечланова, које означи у инструменту ратификације или приступања.

Члан 14

Ова ће Конвенција ступити на снагу шест месеци после пријема од стране Генералног секретара Друштва народа ратификација или приступања упућених у име пет Чланова Друштва народа или

Société des Nations qu'elle entend rendre la présente Convention applicable à l'ensemble ou à toute partie des territoires ayant fait l'objet de la déclaration prévu à l'alinéa précédent. Dans ce cas, la Convention s'appliquera à tous les territoires visés dans la notification six mois après réception de cette notification par le Secrétaire général.

De même, chacune des Hautes Parties contractantes pourra, à tout moment, après l'expiration du délai de deux ans mentionné dans l'article 17, déclarer qu'elle entend voir cesser l'application de la présente Convention à l'ensemble ou à toute partie de ses colonies, protectorats et territoires d'outre-mer, ou des territoires placés sous sa souveraineté ou sous mandat, dans ce cas, la Convention cessera d'être applicable aux territoires faisant l'objet d'une telle déclaration un an après réception de cette déclaration par le Secrétaire général.

Le Secrétaire général communiquera à tous les Membres de la Société des Nations et aux Etats non membres visés à l'article 10 les déclarations et notifications reçues en vertu du présent article.

Article 9

Les interprétations et réserves figurant au Protocole Annexe ci-joint sont adoptées et auront même force, valeur et durée que la présente Convention.

Article 10

La présente Convention, dont les textes français et anglais font également foi, portera la date de ce jour.

Elle pourra, jusqu'au 30 septembre 1931, être signée au nom de tout Membre de la Société des Nations et de tout Etat non membre représenté à la Conférence qui a établi cette Convention ou à qui le Conseil de la Société des Nations aura, à cet effet, communiqué un exemplaire de la présente Convention.

Article 11

La présente Convention sera ratifiée.

Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de la Société des Nations, qui en notifiera la réception à tous les Membres de la Société des Nations, ainsi qu'aux Etats non membres visés à l'article 10.

Article 12

A partir du 1er octobre 1931, il pourra être adhéré à la présente Convention au nom de tout Membre de la Société des Nations ou de tout Etat non membre visé à l'article 10.

Les instruments d'adhésion seront transmis au Secrétaire général de la Société des Nations, qui en notifiera la réception à tous les Membres de la Société et aux Etats non membres visés audit article.

Article 13

Chaque Haute Partie contractante peut subordonner l'effet de ses ratifications ou de son adhésion aux ratifications ou adhésions d'un ou plusieurs Membres de la Société des Nations ou Etats non membres désignés par elle dans l'instrument de ratification ou adhésion.

Article 14.

La présente Convention entrera en vigueur six mois après la réception par le Secrétaire général de la Société des Nations de ratifications ou adhésions données au nom de cinq Membres de la Société des Nations

Држава нечланова. Ратификације или приступања чије је дејство везано за услове предвиђене у претходном члану неће се рачунати у овај број дотле, док ови услови не буду испуњени.

Члан 15

Ратификације или приступања која дођу после ступања на снагу ове Конвенције ступиће у дејство после шест месеци, било после датума њихова пријема од стране Генералног секретара Друштва народа, било после датума, кад услови предвиђени у члану 13 буду испуњени.

Члан 16

Пошто ова Конвенција буде на снази две године, њезина ревизија може бити захтевана у свако доба у име најмање три Високе стране уговорнице.

Захтев предвиђен у горњем ставу биће упућен Генералном секретару Друштва народа, који ће га потификовати осталим Високим странама уговорницама и о њему обавестити Савет Друштва народа.

Члан 17

По истеку рока од две године, почевши од дана ступања на снагу ове Конвенције, она ће моћи бити отказана од ма које Високе стране уговорнице.

Отказ ће бити учињен у облику писане нотификације упућене Генералном секретару Друштва народа, који ће о томе обавестити све Чланове Друштва народа и Државе нечланове поменуте у члану 10.

Отказ ће ступити у дејство на годину дана од датума ког је примљен од стране Генералног секретара и биће примењен само у погледу оног Члана Друштва народа или Државе нечлана, у чије је име тај отказ учињен.

Ако, услед једновремених или сукцесивних отказа, број Чланова Друштва и Држава нечланова, везаних овом Конвенцијом, буде сведен на мање од пет, Конвенција ће престати да буде на снази.

У потврду чега су Пуномоћници доле поменути потписали ову Конвенцију.

Рађено у Женеви, тридесетог марта хиљаду девет стотина тридесет прве године, у једном једином примерку, који ће остати депонован у архиви Секретаријата Друштва народа и чије ће копије, прописно оверене, бити достављене свима члановима Друштва народа и Државама нечлановима поменутим у члану 10.

БЕЛГИЈА: J. de RUELE. Под резервом доцнијег приступања за колоније и територије под мандатом.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА И СЕВЕРНА ИРСКА: као и сваки део Британског царства који није посебан Члан Друштва народа.

Изјављујем да се мој потпис не односи на колоније, протекторате, прекоморске територије или територије под суверенством или мандатом.

R. C. Franklin

ou Etats non membres. Les ratifications ou adhésions dont l'effet est soumis aux conditions prévues à l'article précédent ne seront pas comptés dans ce nombre jusqu'à ce que ces conditions soient remplies.

Article 15

Les ratifications ou adhésions qui interviendront après l'entrée en vigueur de la Convention produiront leurs effets six mois, soit après la date de leur réception par le Secrétaire général de la Société des Nations, soit après la date à laquelle les conditions visées à l'article 13 se trouvent remplies.

Article 16

Après que la présente Convention aura été en vigueur pendant deux ans, la revision pourra être demandée à toute époque par trois au moins des Hautes Parties contractantes.

La demande visée à l'alinéa précédent serait adressée au Secrétaire général de la Société des Nations qui la notifierait aux autres Hautes Parties contractantes et en informerait le Conseil de la Société des Nations.

Article 17

Après l'expiration d'un délai de deux ans à partir de la date d'entrée en vigueur de la présente Convention, celle-ci pourra être dénoncée par l'une quelconque des Hautes Parties contractantes.

La dénonciation sera faite sous forme de notification écrite adressée au Secrétaire général de la Société des Nations qui en informera tous les Membres de la Société des Nations et les Etats non membres visés à l'article 10.

La dénonciation produira ses effets un an après la date à laquelle elle éte reçue par le Secrétaire général et ne sera opérante qu'au regard du Membre de la Société ou de l'Etat non membre au nom duquel elle aura été effectuée.

Si, à la suite de dénonciations simultanées ou successives, le nombre des Membres de la Société et Etats non membres liés par les dispositions de la présente Convention est réduit à un nombre inférieur à cinq, la Convention cessera d'être en vigueur.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susnommés ont signé la présente Convention.

FAIT à Genève, le trente mars mil neuf cent trente et un, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Secrétariat de la Société des Nations, et dont des copies certifiées conformes seront délivrées à tous les Membres de la Société et aux Etats non membres mentionnés à l'article 10.

BELGIQUE J. de Ruelle. Sous réserve d'adhésion ultérieure pour les colonies et territoires sous mandat.*

GRANDE-BRETAGNE ET IRLANDE DU NORD ainsi que toute partie de l'Empire britannique non Membre séparé de la Société des Nations.

I declare that my signature does not include any colonies, protectorates or overseas territories or territories under suzerainty or mandate.**

R. C. Franklin

* Translation: Subject to subsequent accession on behalf of the colonies and mandated territories.

** Traduction: Je déclare que ma signature ne s'applique pas aux colonies, protectorats, territoires d'outre-mer ou territoires sous suzeraineté ou mandat.

ДАНСКА: — E. Simoni
 СЛОБОДНА ВАРОШ ДАНЦИГ: ad referendum —
 Dr. Rasinski
 ИТАЛИЈА: — C. de Constantin
 ЛУКСЕМБУРГ: — Ch. G. Vermaire
 ХОЛАНДИЈА: — F. Schonfeld, M. L. Meijers
 ПОЉСКА: — Dr. Rasinski
 ШВАЈЦАРСКА: — Rothmund, Häusermann,
 Ratzenberger
 ЧЕХОСЛОВАЧКА: — инж. Vaclav Roubik

DANEMARK — E. Simoni
 VIILE LIBRE DE DANTZIG ad referendum —
 Dr. Rasinski
 ITALIE — C. de Constantin
 LUXEMBOURG — Ch. G. Vermaire
 PAYS-BAS — F. Schönfeld, M. L. Meijers
 POLOGNE — Dr. Rasinski
 SUISSE — Rothmund, Häusermann,
 Ratzenberger
 TCHECOSLOVAQUIE — Ing. Vaclav Roubik

ПРИКЉУЧНИ ПРОТОКОЛ

I — Уз Члан 2

Углављено је да ће Швајцарска, потпуно остављајући другим Високим странама уговорницама право да примењују према њој систем ове Конвенције, моћи наставити да примењује систем ослобођења, који је сада на снази на њеној територији, за деведесет узастопних дана, које се ослобођење обнавља при сваком уласку. У случају, када би овај период ослобођења био прекорачен, порез за то одређен моћи ће бити наплаћен саобразно швајцарском законодавству.

Ако би се Швајцарска нашла побуђена да уведе систем ове Конвенције, она ће, разуме се, бити дужна да наплаћује порез према одредбама ове Конвенције.

II — Уз Члан 3

Високе стране уговорнице задржавају право да пропишу испуњавање формалности предвиђених у последњем ставу члана 3 у ком другом пограничном надлештву, а не у царинарници.

АНЕКС УЗ КОНВЕНЦИЈУ

о фискалном режиму страних аутомобилских возила

МОДЕЛ МЕЂУНАРОДНЕ ФИСКАЛНЕ КЊИЖИЦЕ

Ова књижица штампана је на службеном језику или на службеним језицима земље, која је издаје. Корице, отворено плаве боје, носеће превод, на сваком језику Високих страна уговорница, ових речи: „Међународна фискална књижица“.

Ознаке писане руком, унесене у ову књижицу имају да буду исписане латиницом или курсивом названим енглески.

Ова књижица има 48 страна обележених бројевима.

Формат је њезин као што је у приложеном обраци (око 135 мм x 218 мм).

(Корице) (Корице)

(Име земље) (Име земље)

МЕЂУНАРОДНА ФИСКАЛНА КЊИЖИЦА

Бр.

Међународна Женевска Конвенција

од 30 марта 1931

(Прва страна)

(Име земље)

Међународна фискална књижица

Бр.

PROTOCOLE ANNEXE.

I. Ad Article 2

Il est entendu que la Suisse, tout en laissant aux autres Hautes Parties contractantes la faculté d'appliquer vis-à-vis le système de la présente Convention, pourra continuer à appliquer le système actuellement en vigueur sur son territoire d'une exemption pour quatre-vingt-dix jours consécutifs renouvelable à chaque entrée. Au cas où cette période d'exonération serait dépassée, l'impôt y afférent pourra être prélevé conformément à la législation suisse.

Si la Suisse était amenée à introduire le système de la présente Convention, il serait bien entendu qu'elle serait tenue de prélever l'impôt suivant les dispositions de cette Convention.

II. Ad Article 3

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit de prescrire l'accomplissement des formalités prévues au dernier alinéa de l'article 3 dans un bureau frontière autre que le bureau de douane.

ANNEXE A LA CONVENTION

sur le régime fiscal des véhicules automobiles étrangers

MODÈLE DE CARNET FISCAL INTERNATIONAL

Ce carnet est libellé dans la langue ou les langues officielles du pays qui le délivre. La couverture, de couleur bleu clair, portera traduction, dans chacune des langues des Hautes Parties contractantes, de ces mots: „Carnet fiscal international“.

Les indications manuscrites portées sur ce carnet doivent au moins être écrites en caractères latins ou en cursive, dite anglaise.

Ce carnet contient 48 pages numérotées.

Le format est celui du modèle ci-joint (environ 135 mm X 218 mm.)

(Couverture)

Nom du pays)

CARNET FISCAL INTERNATIONAL

№.....

Convention internationale de Genève

du 30 mars 1931.

(Page 1.)

(Nom du pays)

Carnet fiscal international

№.....

Међународна Женеvsка Конвенција од 30 марта 1931.

Ова је књижица издата у циљу ослобођења од пореза или такса за саобраћање или држање приватног аутомобилским возилима за једно или више бављења, за време од укупно деvedесет дана проведених у свакој од земаља на које се примењује речена Конвенција. Ова књижица важи годину дана рачунајући од дана њезиног издавања.

Ова је фискална књижица издана
који станује у
за аутомобилско возило, чији је опис овај:

Врста возила (1)
Марка шаси (2)
Број шаси (3)
Број мотора (4)
Бој регистровања који се налази на таблама земље која издаје књижицу (5)
Место и датум издања (6)
Жиг власти
... ..
... ..

- Име и презиме претежаоца или власника
-- Варош, улица, број
--- Потпис власти или организма овлашћеног од ње
---- Виза власти

(Друга страна)

Ова књижица важи за све земље ниже означене за годину дана, рачунајући од дана њезиног издавања. Пре истека овог времена не може бити издат, за исто возило, ни нов сертификат, ни дупликат.

ЛИСТА ЗЕМАЉА

(Трећа страна)

ПРОМЕНА ВЛАСНИКА ИЛИ ПРИТЕЖАОЦА

Г. (1)
који станује у (2)
уписан је као власник или притежалац возила за које је издата ова књижица.
Жиг власти У (3)
... .. (4)

(Понавља се још три пута.)

(1) Име и презиме новог власника или притежаоца.
(2) Варош, улица, број.
(3) Место и датум.
(4) Потпис власти или организма од ње овлашћеног.

(Четврта страна)

ПРОМЕНА БРОЈА РЕГИСТРОВАЊА

Возило за које је издата ова књижица, добило је нов број регистровања
Жиг власти У (1)
... .. (2)

(1) Место и датум
(2) Потпис власти или организма од ње овлашћеног.

Convention internationale de Genève du 30 mars 1931.

Le présent carnet est délivré en vue de l'exemption des impôts ou taxes de circulation ou de détention accordée aux véhicules automobiles pour un ou plusieurs séjours représentant une durée totale de quarante jours passés dans chacun des pays auxquels s'applique ladite Convention. Ce carnet n'est valable que pendant un an à compter de la date de sa délivrance.

Le présent carnet fiscal a été délivré à *
demeurant à **
pour le véhicule automobile dont le signalement est le suivant:

Genre du véhicule (1)
Marque du châssis (2)
Numéro du châssis (3)
Numéro du moteur (4)
Numéro d'immatriculation figurant sur les plaques du pays qui délivre le carnet (5)
Lieu et date de délivrance:, le (6)
Cachet de: ***
L'autorité: ****

(Page 2)

Le présent carnet est valable dans tous les pays, mentionnés ci-dessous pendant un an à partir du jour de sa délivrance. Avant l'expiration de ce délai, il ne peut être délivré, pour le même véhicule, ni nouveau certificat ni duplicata.

LISTE DES PAYS

(Page 3)

CHANGEMENT DE PROPRIETAIRE OU DE DETENTEUR

M. (1)
demeurant à (2)
est inscrit comme propriétaire ou détenteur du véhicule pour lequel le présent carnet a été délivré.
Cachet de: (A), le (3)
L'autorité: (4)
(1) Nom et prénoms du nouveau propriétaire ou détenteur.
(2) Ville, rue, numéro.
(3) Lieu et date.
(4) Signature de l'autorité ou de l'organisme habilité par celle-ci.

(Page 4)

CHANGEMENT DU NUMERO D'IMMATRICULATION

Le véhicule pour lequel le présent carnet a été délivré a reçu le nouveau numéro d'immatriculation:
Cachet de: (A), le (1)
L'autorité: (2)
(1) Lieu et date.
(2) Signature de l'autorité ou de l'organisme habilité par celle-ci.

* Nom et prénoms du propriétaire ou détenteur.

** Ville, rue, numéro.

*** Signature de l'autorité ou de l'organisme habilité par celle-ci.

**** Visa de l'autorité.

(Пета страна)

ВИЗА УЛАСКА И ИЗЛАСКА

Име посећене земље

Улаз или излазак	Датум	Број дана за обрачун	Укупан број дана за обрачун од првог уласка	Потпис овлашћеног службеника или печат власти	
				Улазак	Излазак

Улазак

Излазак

(итд. до краја ове стране и тако редом на свима идућим странама.)

Приметба: За обрачун трајања ослобођења, дан се рачуна од поноћи до поноћи, а сваки део дана рачуна се у цео дан. Међутим, дан уласка не рачуна се, ако су дан уласка и дан изласка развођени са више од једног дана између њих.

(Page 5)

VISA D'ENTREE ET DE SORTIE

(Nom du pays visité)

Entrée ou sortie	date	Nombre de jours à décompter	Total des jours à décompter de- puis la première, entrée	Signature de l'agent qualifié ou cachet du bureau	
				Entrée	Sortie

Entrée

Sortie

dt

Voir suite, page №.....

Note: Pour le calcul de la durée de l'exonération, le jour est compté de minuit à minuit, toute fraction de jour comptant pour un jour entier. Toutefois, le jour de sortie n'est pas compté lorsque le jour d'entrée et le jour de sortie sont séparés par plus d'un jour intermédiaire.

(Page 6 et suivantes)

VISA D'ENTREE ET DE SORTIE

(Nom du pays visité).

comme la précédente.

DR.

§ 2

Овај закон ступа у живот, даном обнародовања у Службеним новинама, а обавезну силу добија као што је то предвиђено у члану 14 поменуте Конвенције.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

Краљевине Југославије

Пов. бр. 15002

Београд 27 августа 1932. године

Прилога: (11) једанајест.

Предмет: Предлог Закона о Споразуму Југословенско-турском, који се односи на извоз опијума, закљученом и потписаном у Анкари 14 априла 1932 године.

Господине Претседниче,

У прилогу под 1/1 част нам је доставити Вам оригиналан Указ Његовог Величанства Краља од 22 августа текуће године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије, да можемо поднети Народном Претставништву предлог Закона о Споразуму Југословенско-Турском, који се односи на извоз опијума, закљученом и потписаном у Анкари 14 априла 1932 године.

У прилогу под 1/2 част нам је доставити Вам десет примерака горе поменутог Споразума са образложењем, као предлог Закона, с молбом, да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар иностраних послова
Б. Јевтић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Моховић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра иностраних послова и Нашег Министра трговине и индустрије, а по саслушању Нашег Министарског Савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар иностраних послова и Наш Министар трговине и индустрије да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном Представништву на решавање:

22 августа 1932 године
Блед.

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Мохорић, с. р.

Предлог закона о Споразуму Турско-Југословенском, који се односи на извоз опијума, закљученом и потписаном у Анкари, априла 1932 године.

Наш Министар иностраних послова и Наш Министар трговине и индустрије нека изврше овај Указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Ради регулисања извоза опијума, у смислу међународне Конвенције о опијуму, закључен је 14 априла 1932 године између нас и Турске један споразум, којим се предвиђа образовање једног југословенског и једног турског друштва која ће имати искључиво право извоза непрерађеног опијума. Свако друштво имаће седиште на својој територији, а њихов заједнички орган за продају опијума иностранству биће „Централни биро за опијум“ са седиштем у Истамбулу. Тим бироом управљаће три администратора од којих ће двојицу делегирати турско, а једнога југословенско друштво. Сваки администратор имаће заменика. Народна друштва израдиће Статут ради организовања рада Централног бироа. Трошкове Бироа сносиће и то: турско друштво 74%, а наше 26%.

У понуди опијума од стране Централног бироа учествоваће турско друштво са 77,5% а наше са 22,5%. Приходи добивени испорукама у сваком тромесечју поделиће се овако: 74% турском а 26% нашем друштву. Ови удели могу се ректифициовати, ако се на крају тромесечних периода покаже да не

одговарају утврђеној подели. Централни биро ће унапред утврђивати количине, а народна друштва биће дужна да те количине припреме на време и да на захтев Бироа извршују поруџбине. Ако тражња премаша износ заједничког тромесечног удела вишак ће се по истом кључу репартити на оба друштва. Ако једно од друштва не буде у стању да одговори поруџбинама, биће одговарајући део његовог удела пренесен на оно друго друштво. Штету проузроковану небрижљивошћу сносиће свако друштво.

Односно опијума за пушење, свако друштво задржаће слободу. Прерађени опијумски артикли могу се извозити само према законским прописима земља увозница.

Свако поступање противно овом споразуму сматра се као кријумчарење и свака страна уговорица има предузети све законске и друге мере ради спречавања и кажњавања таквог кријумчарења.

Споразум ступа на снагу месец дана по ратификовању; важиће годину дана са тромесечним роком отказа. Ако се не откаже сматраће се да је прећутно продужен на неодређено време.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

Споразуму Југословенско-Турском, који се односи на извоз опијума, закљученом у Анкари, 14 априла 1932 године који гласи:

§ 1

Одобрава се и добија законску снагу Споразум Југословенско-Турски, који се односи на извоз опијума, закључен у Анкари 14 априла 1932 године, који у оригиналу и преводу гласи:

СПОРАЗУМ ЈУГОСЛОВЕНСКО-ТУРСКИ

који се односи на извоз опијума

ЈУГОСЛАВИЈА

с једне стране, и

ТУРСКА

с друге стране

Сматрајући да међународна регламентација опијумског питања условљава погодном адаптацијом производње и извоза опијума њихових респективних земаља, које су главни лиферанти опијума намењеног нареди опијумских прерађевина.

Свесне да би њихова тесна сарадња по тој материји могла олакшати међународну акцију против злоупотреба опојних дрога, чувајући у исто време легитимне интересе њихових респективних земаља,

Одлучиле су да закључе у том циљу један Споразум и именовале су као своје пуномоћнике, и то:

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Господина Милана Јовановића, Отправника послова Југославије;

ПРЕТСЕДНИК ТУРСКЕ РЕПУБЛИКЕ

Његову Екселенцију Мустафа Шереф Беја, Министра народне привреде, Посланика Бурдурског,

Који су се, пошто су један другом саопштили своја пуномоћја нађена у добром и прописном облику, споразумели о следећим одредбама:

I — Организам за извоз

Члан 1 — Високе стране уговорнице обавезују се да отворе, свака на својој респективној територији, једно друштво, које ће имати искључиво право извоза непрерађеног опијума.

Ова друштва зваће се, у овом Споразуму, респективно Турско друштво и Југословенско друштво, или заједнички Народна друштва.

Члан 2 — Народна друштва биће тако организована, да могу да приме сав опијум који у земљи стоји на расположењу и да, као надлежна, обезбеде испоруке предвиђене овим Споразумом. Рад ових друштава биће потчињен надзору надлежних земаљских власти.

Члан 3 — Свака пошљика непрерађеног опијума за извоз има бити снабдевена извозним сертификатом, који ће издати надлежна надзорна власт.

Царинске власти, ради приступања царинским формалностима, тражиће да им се поднесе речени сертификат за извоз.

II — Биро за продају

Члан 4 — Народна друштва сачињаваће заједнички организам, који ће, у њихово име и за њихов рачун, чинити у туђини сваку понуду и сваку продају непрерађеног опијума. Сем изричних одредаба супротних овом Споразуму, Народна друштва неће моћи закључивати никакву продају непрера-

ACCORD YUGOSLAVE-TURQUE

concernant l'exportation de l'opium

LA YUGOSLAVIE

d'une part et

LA TURQUIE

d'autre part.

Considérant que la réglementation internationale de la question de l'opium implique une adaptation convenable de la production et de l'exportation l'opium de leurs pays respectifs, qui sont les principaux fournisseurs de l'opium destiné à la fabrication des opiacés,

Conscients que leur coopération étroite en cette matière est susceptible de faciliter l'action internationale contre les abus des stupéfiants tout en sauvegardant les intérêts légitimes de leurs pays respectifs,

Ont résolu de conclure un Accord à cet effet et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

SA MAJESTÉ LE ROI DE YUGOSLAVIE

Monsieur Milan Yovanovitch, Chargé d'Affaires a. i. de Yougoslavie,

LE PRESIDENT DE LA REPUBLIQUE TURQUE

Son Excellence Mustafa Seref Bey, Ministre de l'Economie Nationale, Député de Burdur,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, ont convenu les dispositions suivantes:

I — Organisme d'exportation

Art. 1. — Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à créer, chacune sur son territoire respectif, un établissement possédant le droit exclusif d'exportation de l'opium brut.

Ces établissements seront appelés, dans le présent accord, respectivement (Etablissement turc et Etablissement yougoslave, soit, ensemble Etablissements Nationaux).

Art. 2. — Les Etablissements nationaux seront organisés de manière à pouvoir acquérir l'opium disponible dans le pays et assurer avec compétence les livraisons visées par le Présent accord. Le fonctionnement de ces établissements sera soumis à la surveillance des autorités compétentes de l'Etat.

Art. 3. — Tout envoi d'exportation de l'opium brut devra être muni d'un certificat d'exportation émanant de l'autorité compétente de surveillance.

Les autorités douanières, pour procéder aux formalités douanières, exigeront la présentation dudit certificat d'exportation.

II — Bureau de vente

Art. 4. — Les établissements nationaux constitueront un organisme commun qui fera en leur nom et pour leur compte toute offre et toute vente d'opium brut à l'étranger. Sauf dispositions expresses contraires du présent accord, les établissements nationaux ne pourront traiter directement aucune vente d'opium

ђеног опиума, нити извршивати пошиљке опиума у туђину без наредбе овог заједничког организма.

Овај заједнички организам зваће се: „Централни Биро за опиум“.

Седиште Централног бироа за опиум биће у Истанбулу.

Члан 5. — Централним бироом управљаће комитет од два администратора делегирана од Турског друштва и једног администратора делегираног од Југословенског друштва. Њему ће стајати на располагању ради доброг пословања потребно техничко особље.

Сваки ће од администратора имати једног заменика. Заменици ће имати власт (Статутом назначену администраторима) само у случају отсућности ресективног администратора.

Члан 6. — Трошкови Централног бироа биће утврђени заједничким споразумом и обезбеђени кредитима отвореном централном бироу од оба Народна друштва.

Кредити ће бити обезбеђени у тромесечним траншама од Народних друштава и то за 74% од Турског друштва и за 26% од Југословенског друштва. Одговарајуће суме биће депоноване код једне банке изабране заједничким споразумом пре почетка тромесечног периода који наилази.

Члан 7. — Прописи који ће одредити организацију и начин рада Централног бироа биће унесени у Статут Централног бироа који ће заједничким споразумом израдити Народна Друштва.

Статут Централног бироа биће регистрован саобразно законодавству Турске Републике.

III — Удели опиума

Члан 8. — Сем изричних одредаба супротних овом Споразуму, у свакој испоруци опиума, извршеној купцу по наредби Централног бироа, било од друштва Турског, било од друштва Југословенског, Централни биро биће сматран да је продао опиум оба Народна друштва.

Народна друштва учествоваће у понуди опиума од Централног бироа од целокупне количине опиума у сразмери 77,5% опиума за Турско друштво, и 22,5% за Југословенско друштво. Централни биро понудиће на продају, у току једног тромесечја, заједничку количину одређену за овај период. Он ће се постарати да прода припадајуће делове сваког од Народних друштава у току тромесечја.

Доходак добијен од сваке испоруке опиума учињене било од Турског друштва било од Југословенског друштва, биће репартитан од Централног бироа без закашњења и без икаква одбитка, између оба Народна друштва у размери 74% Турском друштву, и 26% Југословенском друштву. Исплата ових сума биће обезбеђена од Централног бироа посредништвом банака које ће се изабрати и под погодбама које ће се одредити заједничким споразумом.

Високе стране уговорнице имаће права на ректификацију горњих удела неперађеног опиума, ако на крају тромесечних периода они удели стварно не одговарају репартитициј доходака од продаје утврђене у овом Споразуму.

brut ni effectuer d'envoi de l'opium à l'étranger sans l'ordre de cet organisme commun.

Cet organisme commun sera nommé „Bureau Central de l'Opium“.

Le siège du Bureau central de l'opium sera à Istanbul.

Art. 5. — Le B. C. sera administré par un comité de deux administrateurs délégués par l'établissement turc et d'un administrateur délégué par l'établissement yougoslave. Il aura à sa disposition le personnel technique nécessaire pour le bon fonctionnement.

Chacun des administrateurs aura un suppléant. Les suppléants n'auront les pouvoirs (conférés par le statut aux administrateurs) qu'en cas d'absence de l'administrateur respectif.

Art. 6. — Les dépenses du B. C. seront fixées de commun accord et assurées par les crédits ouverts au B. C. par les deux établissements nationaux.

Les crédits seront assurés en tranches trimestrielles par les établissements nationaux en raison de 74% par l'établissement Turc et de 26% par l'établissement Yougoslave. Les sommes correspondantes devront être déposées dans une banque à choisir de commun accord avant le commencement de la période trimestrielle y afférente.

Art. 7. — Les dispositions spécifiant l'organisation et les modalités de fonctionnement du B. C. seront déterminées, dans le statut du B. C. à élaborer de commun accord par les établissements nationaux.

Le statut du B. C. seront enregistrés conformément à la législation de la République Turque.

III — Les quotes-parts de L'opium.

Art. 8. — Sauf dispositions expresses contraires du présent accord, dans chaque livraison d'opium effectuée à l'acheteur sur ordre du B. C., soit par l'établissement turc, soit par l'établissement yougoslave, le B. C. sera censé d'avoir vendu l'opium de deux établissements nationaux.

Les établissements nationaux participeront dans l'offre de l'opium par le B. C. de la quantité totale de l'opium en raison de 77,5% de l'opium pour l'établissement turc et 22,5% pour l'établissement yougoslave. Le B. C. présentera à la vente, dans le courant d'un trimestre, la quantité commune destinée à cette période. Il s'efforcera à écouler les parts afférentes à chaque établissement national dans le courant du trimestre convenu.

Le produit obtenu de toute livraison d'opium faite soit par l'établissement turc, soit par l'établissement yougoslave sera réparti par le B. C. sans retard et sans aucune retenue, entre les deux établissements nationaux en raison de 74% à l'établissement turc et de 26% de l'établissement yougoslave. Le transfert de ces sommes sera assuré par le B. C. par l'intermédiaire des banques à choisir et dans les conditions à déterminer de commun accord.

Les Hautes Parties Contractantes auront droit à la rectification des quotes-parts de l'opium brut ci-haut, si à la fin des périodes trimestrielles ces quotes-parts ne correspondent pas effectivement à la répartition des produits des ventes fixée dans le présent accord.

Члан 9 — Народна друштва биће дужна да Централном бироу даду сва обавештења која се односе на количине и квалитете-типове опиума којим располажу.

Централни биро унапред ће утврдити количине погодбе, да од њега буду продате у току сваког тромесечја, и назначиће Народним друштвима цифре које се односе на одговарајуће количине опиума, које би му она имала ставити на расположење сваког тромесечја.

Народна друштва дужна су да имају у свом притежању тромесечне уделе опиума овако утврђене, које су дужне испоручити на захтев Централног бироа. Она ће бити дужна да изврше на време и саобразно уговорним погодбама сваку поруџбину коју би могла добити од Централног бироа.

Ако тражње за куповину опиума премашују износ заједничког удела — тромесечног удела, ове ће бити репартиране између Народних друштава саобразно претходном члану.

Ако једно од друштава није у стању да одговори поруџбинама примљеним од Централног бироа, одговарајући део његовог удела биће пренесен — од Централног бироа на друго друштво и ово ће у овом случају примити противредност допунског удела, који је на овај начин испоручило.

Ако, услед небрижљивости једног од два Народна друштва у испоруци опиума проистекну ма какве штете, оне ће бити стављене у време обрачуна на искључиви терет реченог Народног друштва.

Члан 10 — Ако овај Споразум престане у третињу, када је одговарајући удео једног од двају друштава потпуно продат, док је удео оног другог продат делимично, или је остао потпуно непродат, ово је Народно друштво обавезно да стави на расположење другом друштву одговарајући део свога непродатог удела саобразно одредбама члана 8 овог Споразума.

У потврду горње обавезе свака од Страна уговорница обавезује се да од дана отказа овог Споразума банковну гаранцију за примљене износе на оствареним уделима друге Стране уговорнице као обезбеђење за ликвидацију трговања према одредбама овог Споразума.

Члан 11 — Централни биро спроводиће посао утврђен заједничким споразумом са обзиром да обезбеди цене којима би довољно били нагрђени произвођачи обеју високих Страна уговорница.

Члан 12 — Централни биро моћи ће под резервом одобрења Високих страна уговорница закључити споразум са одличним организмима других земаља произвођача опиума или са организацијама купцима опиума с погледом на регулисање понуде и тражње и стабилизације цена непредајеног опиума. Радиње које би имале заманај преко трајања овог Споразума не обавезују Високе стране уговорнице.

IV — Опиум за пушење

Члан 13 — Народна друштва задржавају слободу што се тиче њихова опиума за пушење. Међутим, она се обавезују да да врше своје продаје

Art. 9. — Les établissements nationaux seront tenus de fournir au B. C. tous les renseignements concernant la quantité et les qualités types d'opium dont ils disposent.

Le B. C. fixera d'avance les quantités susceptibles d'être vendues par lui au cours de chaque trimestre et fera connaître aux établissements nationaux les chiffres concernant les quantités d'opium correspondantes qu'ils devront mettre à sa disposition à tout moment.

Les établissements nationaux devront avoir à leur possession les lots trimestriels d'opium ainsi fixés qu'il sont tenus de fournir sur ordre du B. C. Ils devront exécuter à temps et conformément aux conditions convenues toute commande d'opium qu'ils pourront recevoir du B. C.

Si les demandes d'achat de l'opium dépassent le montant du lot commun trimestriel, celles-ci seront réparties entre les établissements nationaux conformément à l'article précédent.

Si l'un des deux établissements nationaux n'est pas en mesure de répondre aux commandes passées par le B. C. la partie correspondante de son lot sera transférée par le B. C. à l'autre établissement national et celui-ci recevra dans ce cas sans aucune retenue la contrevaletur du lot complémentaire que l'aura ainsi fourni.

Si, par suite de négligence de l'un des deux établissements nationaux dans la livraison de l'opium, résulte des dommages quelconques ceux-ci seront mis lors des décomptes à la charge exclusive du dit établissement national.

Art. 10. — Si le présent accord prend fin à un moment où le lot appartenant à l'un des deux établissements nationaux est entièrement placé alors que celui de l'autre n'est écoulé qu'en partie ou demeure invendu dans sa totalité, cet établissement national est tenu de mettre à la disposition de l'autre établissement la partie correspondante de son lot non vendu conformément aux dispositions de l'art. 8 du présent accord.

En confirmation de l'engagement ci-dessus chacune des parties contractantes s'engage à donner, dès le jour de la dénonciation du présent accord, une garantie bancaire pour les montants touchés sur les lots réalisés de l'autre partie contractante comme assurance pour la liquidation des marchandises selon les stipulations du présent accord.

Art. 11. — Le B. C. suivra une politique à fixer de commun accord en vue d'assurer les prix suffisamment rémunérateurs pour les producteurs des deux Hautes Parties Contractantes.

Art. 12. — Le B. C. pourra sous réserve d'approbation des Hautes Parties Contractantes, conclure des ententes avec les organismes similaires des autres pays producteurs de l'opium ou avec des organisations des acheteurs de l'opium, en vue de la réglementation de l'offre et de la demande et de la stabilisation des prix de l'opium brut. Les actes qui auront une portée dépassant la durée de cet accord n'engagent pas les Hautes Parties Contractantes.

IV — Опиум за пушење

Art. 13. — Les établissements nationaux gardent la liberté en ce qui concerne leur opium à fumer. Toutefois ils s'engagent à exécuter ses ventes conformément

саобразно законским одредбама земаља, у којима употреба опиума није забрањена.

V — Опиумски артикли (прерађени)

Члан 14 — Високе стране уговорнице обавезују се да ће извозити опиумске артикле (прерађевине) само према законским одредбама земаља увозница. Оне ће предузети строге мере ради контролисања извоза ових артикала и ради спречавања њихова криумчарења.

VI — Опште одредбе

Члан 15 — Високе стране уговорнице сматраће сваки извоз непрерађеног опиума и опиумских артикала супротан одредбама овог Споразума као криумчарење. Високе стране уговорнице обавезују се да унесе у своја законодавства потребне измене у циљу да би могле генити слична прекршења. Високе стране уговорнице узајамно ће подносити извештаје о свима случајевима криумчарења непрерађеног опиума и опиумских артикала.

Оне ће такође саопштавати једна другој текстове свих закона, правилника и одлука које се односе на трговину са опијумом и опијумским артиклима.

Члан 16 — Високе стране уговорнице тесно ће сарађивати на регулисању питања о опијуму на међународном терену. Оне ће се такође споразумети којим ће путем или што се тиче будуће производње опијума и фабрикације опиумских артикала.

Члан 17 — Спорови који се односе на тумачења и примену овог Споразума биће расправљени арбитражним путем.

Члан 18 — Овај ће Споразум бити ратификован. Ступиће на снагу на месец дана по измени инструмената ратификације. Остаће на снази годину дана и биће продужен прећутном обновом сем ако га једна од Високих страна уговорница не откаже. У овом случају Споразум ће престати на три месеца после извештаја којим се нотификује отказ овог Споразума.

У потврду чега су напред именовани Пуномоћници потписали овај Споразум и на њега ставили своје печате.

Рађено у Анкари, четрнаестог априла хиљаду девет стотина тридесет друге године.

(М.П.) М. Јовановић, с. р. (М.П.) М. Шереф Беј, с. р.

aux conditions légales des pays où l'usage de l'opium n'est pas prohibé.

V — Opiacés

Art. 14. — Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à n'exporter les opiacés que conformément aux conditions légales des pays importateurs. Elles prendront des mesures efficaces pour contrôler l'exportation des opiacés et empêcher la contrebande de ces articles.

VI — Dispositions generales

Art. 15. — Les Hautes Parties Contractantes considéreront toute exportation de l'opium brut et des opiacés contraire aux stipulations du présent accord comme contrebande. Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à introduire dans les législations les modifications nécessaires en vue de pouvoir poursuivre des infractions pareilles. Les Hautes Parties Contractantes se communiqueront des comptes-rendus sur tous les cas de contrebande de l'opium brut et des opiacés.

Elles se communiqueront également les textes des lois, règlements et arrêtés de tout genre relatifs au trafic de l'opium brut et des opiacés.

Art. 16. — Les Hautes Parties Contractantes coopéreront étroitement dans la réglementation de la question de l'opium sur le terrain international. Elles s'entendront également sur une politique à suivre en ce qui concerne la production future de l'opium et la fabrications des opiacés.

Art. 17. — Les différends concernant l'interprétation et l'application du présent accord seront réglés par voie d'arbitrage.

Art. 18. — Le présent accord sera ratifié. Il sera mis en vigueur un mois après l'échange des instruments de ratification. Il restera en vigueur pendant un an et sera prolongé par tacite reconduction à moins que l'une des Hautes Parties Contractantes ne le dénonce. Dans ce cas l'accord prendra fin trois mois après le préavis notifiant la dénonciation de cet accord.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires susmentionnés ont signé le présent Accord et y ont apposé leur sceau.

Fait à Ankara, le quatorze avril mil neuf cent trente deux.

(L. S.) M. Yovanovitch, m. p. (L. S.) M. Seref Bey, m. p.

§ 2

Овај Закон ступа у живот, обнародовањем у Службеним новинама, а обавезну силу добија, као што је предвиђено у члану 18 поменутог Споразума.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА

Министарство иностраних дела

Пов. бр. 16915

Београд 5 окт. 1932 године

Једанајест прилога

Молим сматрати овај предмет као хитан

Предмет : Предлог закона о Конвенцији о регулисању трговачких потраживања путем компензација; закљученој и потписаној у Београду 7 јула 1932 године између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне уније.

Господине Претседниче,

У прилогу под 1) част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 20 септембра 1932 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решење Народном Преставништву Предлог закона о Конвенцији о регулисању трговачких потраживања путем компензације, закљученој и потписаној у Београду 7 јула 1932 године, између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке привредне уније.

У прилогу под 2) част нам је доставити Вам десет примерака Предлога закона са образложењем о горе поменутој Конвенцији, с молбом да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење нашег особитог поштовања.

Заступа

Министра иностраних послова

Министар без портфеља,

Д-р Алберт Крамер, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Мохорић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној

Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра иностраних послова и Нашег Министра трговине и индустрије, а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар иностраних послова и Наш Министар трговине и индустрије да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Преставништву на решавање:

20 септембра 1932 године
у Нишкој Бањи

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Мохорић, с. р.

Предлог закона о Конвенцији о регулисању трговачких потраживања путем компензација, закљученој и потписаној у Београду, 7 јула 1932 године, између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке Привредне уније.

Наш Министар иностраних послова и Наш Министар трговине и индустрије нека изврше овај Указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Ради олакшања робног промета, наша је држава досада закључила неколико споразума о клирингу са другим државама, који су већ и озако-

њени. Слична конвенција закључена је, на дан 7 јуна ове године, и са Белгијско-Луксембуршком Привредном унијом, и ова Конвенција садржи

углавном све оне одредбе које су унесене у раније споразуме те врсте, као на пр. стварање збирног рачуна код наше и код белгијске Народне банке, утврђивање односа динара према белги и т. сл. Нарочито ваља напоменути, да је чланом VI ове конвенције предвиђено, да ће белгијско-луксембуршки Отсек за компензацију од сума, које су му стављене на расположење, употребити 33% за

амортизовање потраживања насталих од дана ступања на снагу ове конвенције, а 67% за амортизовање потраживања којима је раније доспео рок.

Конвенција ступа на снагу десет дана после измене ратификација. Закључена је на три месеца са једномесечним роком отказа. Ако се не откаже, њено се трајање прећутно продужује стим, да се у свако доба може отказати на месец дана унапред.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

0

Конвенцији о регулисању трговачких потраживања путем компензација између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне уније, закљученој и потписаној у Београду 7 јула 1932 године, који гласи:

§ 1

Одобрава се и добије законску снагу Конвенција о регулисању трговачких потраживања путем компензација између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне уније, закључена и потписана у Београду 7 јула 1932 године, која у оригиналу и преводу гласи:

Конвенција о регулисању трговачких потраживања путем компензација између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне Уније

Convention pour le règlement par voie de compensation des créances commerciales entre le Royaume de Yougoslavie et l'Union économique Belgo-Luxembourgeoise

Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Белгијанаца

Sa Majesté le Roi de Yougoslavie

et

Sa Majesté le Roi des Belges

радећи, како у своје име тако и у име Њеног Краљевског Височанства Велике Војвоткиње Луксембуршке, на основу споразума који постоје, у жељи да регулишу, путем компензација, потраживања која проистичу из робног промета између Краљевине Југославије и Економске Уније Белгијско-Луксембуршке, решили су да, у том циљу закључе Конвенцију и наименовали су као своје пуномоћнике

agissant tant en Son nom, qu'au nom de Son Altesse Royale la Grande Duchesse de Luxembourg, en vertu d'accords existants, désireux de régler, par voie de compensation, les créances résultant des échanges de marchandises entre le Royaume de Yougoslavie et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise, ont résolu de conclure à cet effet une Convention et on désigné pour Leurs Plénipotentiaires:

Његово Величанство Краљ Југославије:

Sa Majesté le Roi de Yougoslavie

Господина Богољуба Јевтића, Свога Министра иностраних послова;

Monsieur Bogoljub Jevtitch, Son Ministre des Affaires Etrangères;

Његово Величанство Краљ Белгијанаца:

Sa Majesté le Roi des Belges

Господина грофа Ромре де Вишне, Свога наванпредног Посланика и пуномоћног Министра у Београду,

Monsieur le Comte de Romree de Vichenet, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à Belgrade,

који су се, пошто су један другоме саопштили своја респективна пуномоћства, нађена у добром и прописном облику, сложили у овим одредбама:

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Члан I

Article I

Плаћања која произлазе искључиво из робног промета између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне уније вршиће се путем компензације: за Краљевину Југославију код Народне банке Краљевине Југославије, а за Белгијско-Луксембуршку Привредну унију код белгијске Народне банке која ради за рачун Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију, на начин предвиђен у следећим члановима.

Les paiements résultant exclusivement des échanges de marchandises entre le Royaume de Yougoslavie et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise seront effectués moyennant compensation, pour le Royaume de Yougoslavie auprès de la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie et pour l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise auprès de la Banque Nationale de Belgique agissant pour le compte de l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeoise, de la façon indiquée dans les articles suivants.

Члан II

Свако потраживање по куповини југословенске робе, увезене у Белгијско-Луксембуршку Привредну унију, има бити регулисано путем уплате куповне цене у белгама код белгијске Народне банке, која се појављује у својству благајника Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију. Белгијска Народна банка, радећи у име Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију, одобраваће тако наплаћене суме у једном збирном рачуну који не носи интерес, а који ће она отворити у својим књигама Народној банци Краљевине Југославије.

С друге стране свако потраживање по куповини белгијске или луксембуршке робе, која је увезена у Југославију, има бити регулисано путем уплате у динарима код југословенске Народне банке у висини куповне цене.

Југословенска Народна банка одобраваће наплаћене износе збирном рачуну који не носи интерес, а који ће она отворити у својим књигама белгијској Народној банци, која се појављује у својству благајника Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију.

Члан III

Југословенска Народна банка и белгијска Народна банка која ради за рачун Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију, обавештаваће се узајамно о примљеним уплатама са назначењем датума за сваку уплату, одобравајући на тај начин исплату продавцу у смислу прописа садржаних у члановима 4 и 6.

Исплата ће се вршити на бази законског монетарног паритета, наиме: 1 белга равна 7,894754 динара, или 100 динара равно 12,66663 белга.

Потраживања која гласе на другу монету сем белга или динара, биће претворена у ове девизе, у Југославији старањем Народне банке Краљевине Југославије, по курсу котираном под њеном контролом на Београдској берзи онога дана који претходи плаћању дуга.

Члан IV

Поверљивост ће примати износе којим припадају по хронолошком реду уплата о којима је реч у члану 3 и, што се тиче белгијских потраживања, саобразно условима предвиђеним у члану 6, а у границама расположивости која постоји у односним збирним рачунима код југословенске Народне банке, за извознике југословенске робе, и код белгијске Народне банке према обавештењима Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију, за извознике белгијске или луксембуршке робе.

Члан V

Ова Конвенција примењиваће се и на потраживања која су доспела али још нису плаћена у тренутку њеног ступања на снагу и која проистичу из трговачке размене између Југославије и Белгијско-Луксембуршке Привредне уније.

Тим поводом, Народна банка Краљевине Југославије изјављује, да је још сада готова, да додељује ова потребна одобрења за пренос на збирни

Article II

Toute créance pour achat de marchandises yougoslaves importées dans le territoire de l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise devra être réglée moyennant le versement en Belgas du pris d'achat auprès de la Banque Nationale de Belgique en sa qualité de caissier de l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois. La Banque Nationale de Belgique agissant au nom de l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois, portera les sommes ainsi encaissées au crédit d'un compte global, ne portant pas d'intérêt, qu'elle ouvrira dans ses livres à la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie.

D'autre part, toute créance pour achat de marchandises belges ou luxembourgeoises, importées en Yougoslavie, devra être réglée moyennant le versement en Dinars du prix d'achat auprès de la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie.

La Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie portera les sommes ainsi encaissées au crédit d'un compte global, ne portant pas d'intérêt, qu'elle ouvrira dans ses livres à la Banque Nationale de Belgique, en tant que caissier de l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois.

Article III

La Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie et la Banque Nationale de Belgique, agissant pour compte de l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois, échangeront des avis réciproques des versements reçus avec indication de la date de chaque encaissement, autorisant de cette façon le paiement au vendeur d'après les dispositions contenues dans les articles 4 et 6.

Ce paiement sera effectué sur la base de la parité monétaire légale, à savoir: 1 Belga — 7,894754 dinars, ou 100 Dinars — 12,66663 Belgas.

Les créances libellées en autre monnaie que le Belga ou le Dinar seront converties en ces devises en Yougoslavie par les soins de la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie aux cours cotés sous son contrôle à la Bourse de Belgrade le jour précédent le paiement de la dette.

Article IV

Les créanciers recevront les montants leur revenant d'après l'ordre chronologique des versements, dont question à l'article 3, et conformément en ce qui concerne les créances belges aux conditions prévues à l'article 6 dans les limites des disponibilités existant dans les comptes communs respectifs auprès de la Banque Nationale de Yougoslavie pour les exportateurs de marchandises yougoslaves et auprès de la Banque Nationale de Belgique suivant les indications de l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois pour les exportateurs de marchandises belges ou luxembourgeoises.

Article V

La présente Convention s'applique également aux créances échues et non encore payées au moment de l'entrée en vigueur de cette Convention et résultant des échanges commerciaux entre la Yougoslavie et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise.

A ce sujet la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie se déclare, dès à présent, disposée à accorder, après la présentation des documents y relatifs,

рачун белгијске Народне банке сума које би, пнема прописима југословенског правилника о промету девизама и валутама, могле бити уплаћене на један „привремено блокирани“ рачун.

Члан VI

До амортизације потраживања са доспелим роковима, о којима је реч у члану 5, износи уплаћени код белгијске Народне банке од стране увозника југословенске робе на територију Белгијско-Луксембуршке Привредне уније, биће употребљени на овај начин: Белгијско-Луксембуршки отсек за компензацију употребиће од сума које су му стављене на расположење 33% за амортизацију потраживања насталих од дана ступања на снагу овог споразума, а 67% за амортизацију потраживања са доспелим роковима, о којима је реч у претходном члану, делећи их про рата тражбина заинтересованих поверилаца.

У сваком случају поменути отсек себи резервише право преиначења ове сразмере у корист ранијих поверилаца до исцрпљења расположивих средстава, која не би била потребна за регулисање доцније насталих потраживања.

Члан VII

Ако се у пословним односима између једне југословенске и белгијске или луксембуршке извозничке фирме укаже могућност компензације која би произлазила из посла куповине и продаје, Народна банка Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршки отсек за компензацију одобриће такву компензацију, уколико је она могућна, испитујући сваки случај понаособ.

Члан VIII

Белгијско-Луксембуршка Привредна унија трудиће се да, у границама могућности, повећа број својих куповина у Југославији како би се омогућило регулисање путем компензације старих и нових испорука робе у Југославији.

Члан IX

По споразуму између Народне банке Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршког отсека за компензацију, могу исто тако путем компензације бити регулисане и обавезе трговачке природе, ако су те обавезе изражене у једној од двеју националних валута или ако су заинтересоване странке претвориле у белге или динаре обавезе изражене у којој другој монети.

Члан X

Ако за време важења ове конвенције буду наступиле промене у погледу законског монетарног паритета како је он дефинисан у члану 3, ова Конвенција престаће да важи од онога дана када су те измене учињене.

toutes les autorisations nécessaires pour le transfert au compte global de la Banque Nationale de Belgique des sommes qui, selon les dispositions du Règlement yougoslave sur le trafic des devises et monnaies étrangères auraient pu être versées sur un compte „provisoirement bloqué“.

Article VI

Jusqu'à l'amortissement des créances échues dont question à l'article 5, les montants versés à la Banque Nationale de Belgique par les importateurs de marchandises yougoslaves dans le territoire de l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise seront employés comme suit: l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois consacrerá, des sommes mises à sa disposition, trente-trois pourcents à l'amortissement au marc le franc des créances postérieures à la date de la mise en vigueur du présent accord, soixante-sept pourcents à l'amortissement au marc le franc des créances échues dont il est question à l'article précédent.

Il se réserve toutefois la faculté de modifier cette proportion en faveur des créanciers anciens à concurrence des disponibilités qui ne seraient pas requises pour le règlement des créances nouvelles.

Article VII

Si, dans les relations d'affaires entre une maison exportatrice de marchandises yougoslaves et une maison exportatrice de marchandises belges ou luxembourgeoises, se présentent la possibilité d'une compensation résultant d'une opération d'achat et de vente, la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie et l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois autoriseront, autant que possible, cette compensation, en examinant chaque cas séparément.

Article VIII

L'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise s'efforcera, dans la mesure du possible, d'augmenter ses achats en Yougoslavie dans le but de rendre possible le règlement, par voie de compensation, des anciennes et des nouvelles livraisons de marchandises en Yougoslavie.

Article IX

Après entente entre la Banque Nationale du Royaume de Yougoslavie et l'Office de Compensation Belgo-Luxembourgeois peuvent être également réglés, par voie de compensation, les engagements de nature autre que commerciale, si ces engagements sont libellés en une des deux monnaies nationales ou si les parties en cause ont converti en Belgas ou en Dinars les engagements libellés en une autre monnaie.

Article X

Si, pendant la durée de la présente Convention un changement est apporté à la parité monétaire légale telle qu'elle est définie à l'article 3, cette Convention cessera d'être en vigueur à partir du jour même de l'établissement de ce changement.

Члан XI

Регулисање салда, које може да настане у корист збирног рачуна једне или друге емисионе установе у тренутку кад престане да важи садашња Конвенција, биће предмет једног накнадног специјалног споразума.

Члан XII

Свака влада, уколико је се буде тицало, предузеће све мере које ће сматрати за потребне, како би њени поданици поштовали одредбе ове конвенције.

Члан XIII

Ова конвенција ступиће на снагу десет дана после измене ратификација. Конвенција важи за време од три месеца. Она може бити отказана на месец дана пре истека њеног рока. Конвенција ће бити прећутно обнављана за период од три месеца све док једна од саговорница не буде изразила жељу о раскиду, уз наведени отказ.

У потврду чега су респективни пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено у Београду, 7 дана месеца јула године Господње хиљаду девет стотина тридесет друге.

(М. П.) Б. Д. Јевтић, с. р. (М. П.) Де Ромре, с. р.

Article XI.

Le règlement du solde pouvant exister au crédit du compte global de l'un ou de l'autre Institut d'Emission, au moment où cessera d'être en vigueur la présente Convention, fera l'objet d'une entente spéciale ultérieure.

Article XII

Chaque Gouvernement prendra, en ce qui le concerne, les mesures qu'il jugera nécessaires pour faire observer par ses ressortissants les dispositions de la présente Convention.

Article XIII

La présente Convention entrera en vigueur dix jours après la date de l'échange des ratifications. Sa durée sera de trois mois. Elle pourra être dénoncée un mois avant son échéance. Elle sera prorogée par tacite reconduction pour une nouvelle période de trois mois aussi longtemps que l'une des Hautes Parties contractantes n'aura pas signifié son désir d'y mettre fin sous le préavis précité.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Belgrade, en double expédition, le 7 jour du mois de juillet, de l'an de grâce mil neuf cent trente deux.

Le Plénipotentiaire
yougoslave,

B. Jevtić, m. p.

Le Plénipotentiaire
belge,

de Romrée, m. p.

§ 2

Овај Закон ступа у живот, обнародовањем у Службеним новинама, а обавезну силу добија, као што је то предвиђено у члану XIII поменуте Конвенције.

Народној скупштини,

БЕОГРАД.

Част нам је у прилогу доставити предлог Закона о заштити сеоских трговаца, сеоских занатлија и трговаца и занатлија са седиштем ван села, а са

8 августа 1932 године
у Београду.

претежито земљорадничким муштеријама тиме да за овај законски предлог тражимо хитност.

Подносиоци народни посланици:

Др. Тодор Лазаревић, с. р., Влад. Шилеговић, с. р., Перо Грајић, с. р., Ристо Кретаковић, с. р., Јово Јовановић, с. р., Милан Ђ. Мијић, с. р., Милан Грубановић, с. р., Бранко Дрљача, с. р., Бошко Зељковић, с. р., Симо Марјанац, с. р., Милан Божић, с. р., Др. Влад. Стајишић, с. р., Др. Богдан Видовић, с. р., Јово Принцип, с. р., Фрања Маркић, с. р., Душан М. Живојиновић, с. р., Др. Бранко Бараћ, с. р., Хазим Чохаџић, с. р., Булага Дервишић, с. р., Милан Петковић, с. р., Хасан Торомановић, с. р., Шакир Алиловић, с. р., Мустафа А. Мулалић, с. р., Хусеин Кадић, с. р., Марко Машић, с. р., Станко Тркуља, с. р., Ристо Ђокић, с. р., Мил. Ал. Јевтић, с. р., М. Петковић, с. р., Милан Ђуковић, с. р., Ото Гавриловић, с. р., Трип. Нинковић, с. р., Милан Н. Радоњић, с. р., Милинко Р. Милутиновић, с. р., Недељко Прањак, с. р., Вукашин Спасовић, с. р., С. В. Савић, с. р.,

Божа Ц. Јеличић, с. р., Младен Милошевић, с. р., Јак. С. Томић, с. р., Мих. Р. Јевтић, с. р., Јован Р. Митровић, с. р., Алекса Ј. Обрадовић, с. р., Милоје М. Сокић, с. р., Јанко Рако, с. р., Владимир И. Ђорђевић, с. р., Живојин Јеремић, с. р., Салих Балић, с. р., прота Сергије М. Урукало, с. р., М. Поповић, с. р., Милан Н. Живановић, с. р., Коста Алексић, с. р., Бранко Ј. Чорбић, с. р., Вој. Куртовић, с. р., Мил. М. Пешић, с. р., Милорад Ђ. Милутиновић, с. р., Душан Иванчевић, с. р., Др. Грба, с. р., Јован С. Довезенски, с. р., Ђура Маријан, с. р., Дим. Он. Поповић, с. р., Др. Вукићевић, с. р., Др. Анђелиновић, с. р., Стјепан Максимовић, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

заштити сеоских трговаца, сеоских занатлија и трговаца и занатлија са седиштем ван села, а с претежито земљорадничким муштеријама.

Чл. 1

Док буде важио Закон од 19 априла 1932 године о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу, Службене Новине бр. 91-40, 278, уживају сеоски и варошки трговци, сеоске занатлије и трговци и занатлије са седиштем ван села, а са претежито земљорадничким муштеријама заштиту по овоме Закону.

Чл. 2

Одредбе §§-а 1 и 3 Закона од 19 априла 1932 године о заштити земљорадника ит.д., поменутог у чл. 1 овога Закона, важе од дана ступања на снагу овога Закона и за сеоске трговце, сеоске занатлије и трговце и занатлије са седиштима ван села, а претежито земљорадничким муштеријама.

Чл. 3

Уверење о томе да је неко сеоски трговац, сеоски занатлија или трговац, односно занатлија са седиштем ван села, а са претежито земљорадничким муштеријама издају општинеке власти (општински суд, општинско поглаварство) на захтев дужника или извршне власти тиме да ова уверења морају бити потврђена са стране средског начелства, осим ако су овака уверења издала градска начелства као првостепене управне власти.

Чл. 4

Решење о долагању по пропису § 1 Закона од 19 априла 1932 године о заштити земљорадника ит.д. у вези са чл. 2 овога Закона доноси извршни суд (извршна власт) по службеној дужности, или на захтев дужника, ако извршном суду (извршној власти) није познато да је дужник сеоски трговац, односно

сеоски занатлија, или трговац, односно занатлија са седиштем ван села, а претежито земљорадничким муштеријама. У овом случају затражиће извршни суд (извршна власт) уверење из чл. 3 овога Закона по службеној дужности.

До доношења правоснажног решења о одлагању по овоме члану обуставља се извршни поступак.

Чл. 5

На захтев веровника дужан је трговац, односно занатлија са седиштем ван села, а претежито земљорадничким муштеријама, и ако је добио уверење из чл. 3 овога Закона, да докаже пред извршним судом (извршном влашћу) својим књигама, белешкама и другим, лако изведеним доказним средствима да је у току задње године од дана ступања на снагу овога Закона у натраг имао претежито сеоске муштерије. Успех доказа оцењује извршни суд (извршна власт) и према томе доноси решење о одлагању, већ донесено потврђује, односно мења.

Чл. 6

Заштита из овога Закона не даје се против тражбина, насталих после ступања на снагу овога Закона, против тражбина из основа издржавања (алиментације) и против тражбина накнаде штете, причињене кривичним делима, а утврђене надлежно донесеним правоснажним пресудама, изреченим после ступања на снагу овога Закона. Пре овога рока изречене пресуде по накнади штете, причињене кривичним делима, могу се извршити само у пола.

Чл. 7

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија даном обнародовања у „Службеним новинама“.

